

g.

Rescriptio de Vsa rōnis admodum R. Magij fr̄is Jacobi de bito.
Zia. Anno dñj. 1535.

- v Deus ab initio constituit hominem et reliquit eum in manu consilij sui ecclesie. 25. //
- v qm̄ de auctore et auctoritate illius libri ecclesie inter multos discutatur et neq̄ desunt ad huc q̄ ambigant, nō erit ab eis de hoc t̄po pauca p̄ferri, ne de auctore et de disputatio in libro loco immixta nutate videat. Inter libros t̄p̄i canonici li. 2. sap̄s ecclesiasticus ad hebreos nō recipit̄ auctore hebreo. neq̄ galat̄o et in p̄logo ad hebreos et in mat̄ium q̄ et de ecclesiasticis dicit̄ nō recipī hebreo sed grec̄o solum. // hac rōne aliqui dubitent̄ q̄ in ecclesia an debeant recipi inter canonicas script̄as, sed eis auctores veteris t̄p̄i usq̄ sum̄ certim̄o illor̄ tanq̄ prophetiar̄ libror̄ ut Egesippus, Irenaeus, Tertullianus, Annadeti, Eusebius, Alexander successores Annadeti, de mens Alexandring primiq̄ Joann̄ Evangelic̄o, Origens, Ciprianus, Ambrosius, aug. de maḡis, Eusebius lib. 4. dicit̄ hōr̄ antiquor̄ p̄r̄m̄ illor̄ libror̄ auct̄os. Vssos tanq̄ prophetiar̄, et aug. 17. civit̄. c. 20. exp̄dit̄ ē prophetiar̄, et damasc. lib. 4. c. 18. Et tandem in cōt̄o carthaginen. 3. cui p̄fuit̄ aug. c. 47. de p̄m̄is in p̄ter script̄as canonicas n̄, hic in ecclesia legat̄ sub nōe divinar̄ script̄ar̄, sunt aut̄ canonicas script̄as gener̄ salomonis libri. 2. hec a p̄r̄ib̄ legendas p̄cepim̄ sub nōe divinar̄ script̄ar̄ hec in cōt̄o vnde p̄ sapias et ecclesiasticā rep̄m̄ inter sacras script̄as salomonis alia nō erūt nisi t̄p̄. // De auctoritate illor̄ libror̄ q̄ nō t̄no constat inter auctores, sed hoc sal̄ constat nō ē dicit̄ a salomone, cōt̄ tenere t̄i sentias salomonis p̄vales vel in divinis et libris salomonis p̄vales, quē multa constat scripsisse q̄ ad nos nō p̄venerūt, vel in memoria hōiū p̄leo Egesippus, Irenaeus, Tertullianus, Ciprianus, Eusebius citant̄ libror̄ sub nōe salomonis, de ecclesiasticis sal̄ cōvenit̄ auctore fuisse Jesum p̄r̄m̄ sicut̄ sed Jesum filium sicut̄ ex hebreo grec̄o fuisse, vel p̄r̄m̄ novū fuisse circa t̄p̄i Thotomei Eusebius 5200. annor̄ ante nativitatē dñi sub Simone magno pontifice om̄e f̄cto. // de sapia nō ita cōvenit̄ sed dicit̄ philom̄ Judae nō ēi gelatum sub reione sed alio antiquo 150. annos ante t̄p̄m, sed ut̄ q̄ sit v̄t̄us sp̄i prophetico. aug. t̄i de doctrina christiana. Neq̄m̄ p̄vocat̄ ē Jesu filij sicut̄, qd̄ t̄i retractat̄. 2. lib. retracta. c. 4. //
- v ex verbis p̄p̄os̄ loci satis constat script̄as nō loq̄ de hōie ante v̄sū rōnis vel q̄ oīno p̄r̄m̄ q̄ p̄p̄er̄ deliberare dicit̄ salom̄ in sumere de a p̄r̄m̄, atq̄ adeo nōt̄ ē in p̄t̄m̄ n̄ loq̄m̄ de salute hōis vel statu in v̄t̄o m̄r̄is vel p̄r̄m̄ ante q̄ p̄venerūt ad v̄sū rōnis, sed solum constituit̄ in t̄m̄tate disputatio hoc arḡm̄ tractata et hunc locū v̄gere et v̄sare quā rōne aut̄ quā rōne via hōi p̄r̄m̄ p̄vales salom̄ postq̄ q̄r̄m̄ p̄r̄m̄ aut̄ in script̄is dicit̄ p̄r̄m̄, annos dicit̄ rōnis atq̄ q̄r̄m̄, et ideo sit

1. Questio principalis Vtrum a hoī pueniēti ad vsum rōnis pascat aliquid
 ad salutem et vitam eternā? Pro parte negatiua argē, sine fide
 impōte et placere deo. Et accē dētem ad deum oppō credere qd̄ gerit m̄.
 quēntisq̄ se remuneratōr sui hab. ij. Item qd̄ crediderit et p̄p̄t̄ q̄q̄ fue-
 rit saluab̄, q̄ nō crediderit cōdemnab̄ mar. 16. sed multē vementiōr
 ad vsum rōnis impōte et credere aut fieri fidem usq̄ de nat̄a v̄r̄ dicit
 apud barbaros et ignaros dicitur et religio n̄, ergo talisq̄ nō p̄s̄ adiq̄ ad
 salutem. //
2. Confirmat ex eodē ap̄t̄ No. 10. quom̄ nūc cabunt in quē nō credi-
 derūt, aut qm̄. cedent ei quem nō audierūt, quom̄ aut̄ audierūt
 sine p̄dicate Nōi pauli ap̄t̄ v̄r̄ ex cupere eos qd̄q̄ nō p̄p̄t̄ rēligiō
 et nomē dei. //
3. In cōtariū qd̄ illud deus vult oēs hoīes saluos fieri. 1. v̄m̄. 2. Item
 in eodē. c. 18. v̄m̄. ante hoīes vitam et mortē, bon̄ et malum, qd̄ placuit
 ei dabī illi, ex quocōq̄ oīno v̄r̄ quē hoī, siq̄ illū nō scet sui data sup̄ re
 facultatē pueniēti ad vitam eternā. Item in v̄m̄. cognouit quōs s̄
 p̄sonas acceptas deus actū. 10. //
4. ad disputatiōē q̄. 4. dicitur op̄ tractare p̄m̄ quid sit hoīes fieri
 vsum rōnis, et qd̄ pueniēti ad vsum rōnis. 2. quid p̄ hoīes q̄ p̄ pueniēti
 ad vsum rōnis. 3. ad qd̄ tenet p̄t̄p̄tē. 4. de p̄p̄t̄. qd̄q̄
 expedit v̄m̄ et ad soluta. //
5. q̄ p̄t̄ r̄ḡ q̄ q̄m̄ dicit qd̄ h̄oī cōtariū p̄m̄ sit qd̄ intellectus humanus t̄
 v̄m̄ p̄m̄ ap̄t̄ in rōne, v̄m̄ h̄oī. sententia 3. v̄m̄. c. 10. et ap̄t̄ q̄.
 de aīa. c. 6. mo vocat v̄m̄ et cōtariū rōnis, usq̄ ex s̄. v̄m̄. 3. s. d. 23. q. 1.
 ar. 3. q. 1. q̄ v̄m̄ rōnis nō solum d̄ v̄m̄ et facultatē p̄m̄ in t̄la d̄
 sed et v̄m̄, simile ē q̄q̄ liberū arbitriū cōtariū sit v̄m̄ qd̄ v̄m̄
 humana. v̄m̄ dicit tradit d̄m̄. lib. 2. t̄m̄ q̄ ad v̄m̄ liberū arbitriū
 et electio ex magis. d. 24. 2. Et electio adeo exigit cōsiliū ut
 h̄oī. c. 6. v̄m̄ in arbitriū reuocauerit arbitriū sit a p̄p̄t̄ in t̄la
 t̄m̄, an intellectus appetitū. Itē ē liberū arbitriū nō solum p̄m̄
 facultatē v̄m̄ sed rōnis v̄m̄ usq̄ apud magis. d. 24. 2. Item ex
 h̄oī. q. 3. v̄m̄. c. 10. dicit f̄d̄ r̄ḡ se cōtariū ē partem rōnis ex
 t̄m̄ qd̄ v̄m̄ et appetitū sensitū et p̄t̄p̄tē a l̄q̄. m̄ rōnis q̄
 ad v̄m̄ et rōnalis q̄ p̄t̄p̄tē. //
6. hoc dicitur p̄m̄ ut a notiorib̄ et facultatib̄ in cōtariū. Sit.
7. q̄ p̄t̄ r̄ḡ q̄ h̄oī v̄m̄ rōnis v̄m̄ r̄ḡ h̄oī liberū arbitriū, t̄m̄ p̄t̄ ex t̄la
 n̄ si h̄oī v̄m̄ rōnis et h̄oī facultatē intellectus et v̄m̄. h̄oī et h̄oī
 liberū arbitriū, s̄dem q̄. et v̄m̄. // Et confirmat qd̄ in q̄m̄ q̄ v̄m̄
 rōnis et liberū arbitriū et v̄m̄, q̄. siḡ. q̄q̄ s̄dem. // s̄dem q̄m̄
 nō ex s̄ et explicitum qd̄ sit h̄oī liberū arbitriū, q̄q̄. // v̄m̄ dicit et
 n̄t̄m in t̄m̄ r̄ḡ p̄m̄ eum qd̄ h̄oī v̄m̄ rōnis aut liberū arbitriū

eo qd no hnt de pntre th in quo consistit ro liberi arbitrij Et oino qd sit hnt
hanc facultatem no est facile, sed uicq valent ad declarand[um] hunc sit.

v 2^a ppo. no est idem hnt liberi arbitrii aut usum rōnis, qd hnt actus
intellectus et vol[untatis] pbat[ur] ppo. Et hnt et amētes no hnt liberi arbitrii, et tri ha.
bunt actus intellectus et vol[untatis], qd non eadem, maior nota est qd ideo amētes, et
minor pbat[ur] qd hnt actus circa res p[er] se qd no cadunt sub sensu, Et de p[er] actus
et spualium ut ex p[er]tenti p[er] ex his qd tunc faciunt, tunc dicunt, loquit[ur] n. de
deo et angelis et p[er] putari de deo et angelis. / Et confirmat de p[er] actus et similib[us]
sōmiantes. n. postea meminere de hnt actus intellectus et vol[untatis]. / Et hnt
aliquos actus vniuersales, quos no v[er]o qd possit hnt sensu, qd est solum p[er] actus
latium. S. Tho. 1. q. 84. ar. 8. ad 2^m loq[ue] qm: sensus et imaginatio
plus uel minus ligat[ur] uel soluit[ur] in dormientib[us], Et dicit sic, qd p[er] modū
quos sensus soluit[ur] et imaginatio in dormientib[us] do libent[er] iudicium n[on] p[er] se.
Actus, no t[ame]n ex t[er]ra. Unde p[er] h[ic] qd dormientis syllogizant, cū exitant[ur] s[er]p[er]
reagnoscunt se in aliquo defectu, ex his uerbis S. Tho. xi. qd dormientis
hnt actus intellectus, et p[er] h[ic] p[er] hnt actus vol[untatis], p[er] h[ic] et h[ic] p[er] hnt
q. d. q. 9. 1. ar. 4. ad 3. et 4. Et in idem ad qd dicit qd aliqui p[er] hnt a.
sensu t[er]p[er] dicit in hnt et v[er]o qd hnt actus vol[untatis] actus vol[untatis]. Et 22. q. 172.
ar. 8. ad 2^m idem dicit de dormiente. / Et p[er] h[ic] dicit qd dicit qd p[er] hnt
tas p[er] hnt sōmiantes hnt aliqui actus sensum sufficientes in uigilantib[us] et
sōm[us] ad actus intellectus et vol[untatis]. qd p[er] hnt de in amētib[us], qd t[ame]n cū qd amē.
tas no hnt rōnis qd dicit p[er] sensum sensum, aut aut p[er] hnt iudicium p[er] hnt
aliquid e[st] bon[um] aut malum, qd iudicium sufficientes no mouere no amētem
ad actus intellectus et vol[untatis]. / Et confirmat h[ic] oia qd sensu in hnt sunt qd
dem rōnis sicut in hnt, h[ic] s[er]p[er] aliquo m[od]o p[er] hnt, sed amētes hnt
mouent actus quos uicq hnt no p[er] hnt qd illi no p[er] hnt a solo sensu
sed ab intellectu et vol[untate].

v 3^a ppo. no v[er]o idem hnt liberi arbitrii aut usui rōnis, qd posse agere
aut no agere possit regit ad agendum ad sensu in quo coacta coacta
capunt. / h[ic] ppo no g[er]ta nota nec ita certa sicut p[er] hnt, Et de p[er]
me oēs auctores recentiores dicitur tenent i. qd oēs actus qd no nec. p[er] hnt
q[ue] dicit de libero arbitrio, ego dico qd homo p[er] hnt mouent actus quos p[er] hnt
cere et no hnt liberi arbitrii nec usui rōnis p[er] hnt p[er] hnt p[er] hnt et amētes
Et sōmiantes hnt actus vol[untatis] uel actus qd, et no nec. qd hnt no p[er] hnt ad lib[er]um
arbitrii, minor p[er] hnt qd v[er]o qd hnt et ex p[er] hnt lib[er]a qd p[er] hnt rōnales
sunt ad opp[er]ta. 3. de a[n]i[m]a, et in hnt in illis a quo necessit[er] v[er]o qd no nec.
p[er] hnt minor qd vel e[st] noa intellectua uel sensibilia uel p[er] hnt appetit[us] se.
situi, qd nil aliud p[er] hnt imaginari vnde necessit[er], sed nullū e[st] actus p[er] hnt ne.
app[er]tate p[er] hnt qd sensu no p[er] hnt mouere v[er]o m[od]o in hnt intellectu 3. de a[n]i[m]a
q[ue] sola sensu actio no p[er] hnt necessit[er] v[er]o p[er] hnt qd aliqui amētes
agunt sine r[ati]one uel s[er]p[er] hnt e[st] tanta p[er] hnt in sano sicut in

amentis pueri et somniantis, nec ex parte intellectus, quod quicquid non est in
 pueris amens si est in adultis et sapienter, et in hoc non necessitas, quod nec in
 illis, maior est quod vel est simplex apprehensio vel iudicium quodcumque, et quodcumque
 tale si est in adultis. / Confirmat hoc si aliqua non necessitates
 vel est simplex apprehensio vel iudicium simplex vel effectum, simplex
 quod eadem non solum non necesse est, nec potest movere v. d. 3. de anima
 quod in intellectu speculativo non movet sed solum praeceptum et amens ad
 agunt ex iudicio, nec iudicium simplex de bono vel malo quod illud non
 necesse est ad iudicium, iudicium autem complexum non potest esse in amens, si daretur
 est non necessitates, quod me ergo potest necessitates v. d. 3. pueris aut amens
 aut somniantis. / Et confirmat istud quod plus movet iudicium effectum
 de bono vel de malo quod iudicium simplex vel simplex apprehensio, sed iudicium effectum
 de bono vel de malo non necesse est, quod multo minus iudicium in complexum, quod est in amens,
 effectum minus ergo hoc iudicium hoc videtur esse vel dulce quod fieri potest rursus
 potest illud, et tamen illud eadem iudicium cum istis alijs hoc est bonum fore vel malum
 rursus potest fore vel malum, quod est in adultis non necesse est. / Et confirmat adhuc
 anima separata cum sit non est simplex aut amens certi ergo non necessitates, quod
 nec est iudicium complexum. quod est in intellectu et anima separata in corpore
 est anima, et tamen in hoc recipit accipere magis non est, et ideo non dubium est
 quod potest equaliter notitia intellectualibus in duabus animis, si vna non ne-
 cessitates, nec anima, quod est anima ex parte corporis non tamen facit sine finem dicitur
 in notitia ex parte intellectus. - 11

2. Probatur eadem modo motus subin quos dolores vocat prius dicit non impura-
 biles non sunt necesse est, et tamen potest non est liberum arbitrium, quod hoc non dicitur ad li-
 berum arbitrium, assumptum probatur sicut per quod sit non est in potest non potest
 non necesse est, nec tamen, nec valet dicere quod postea non necessitates quod supponit
 novum iudicium, non sicut quod iudicium supponit magis movet quod retentum
 ab illo motu. quod iudicium sequi non facit quod si potest necesse est movere v. d. 3. potest
 non movet. / Et confirmat istud hoc de de memoria quod talem passum
 habet quod circa aliquam materiam particularem non habet usum rationis cum habeat circa
 deus aliquid, sicut aliquid est fuerit illi effectum non vni necessitates circa
 materiam illam sed errare, et tamen non habet liberum arbitrium. et non necesse est agere
 certe videtur amens et pueros multa agere rogatos vel ad nominos ad nuda
 aliquid habens, nec vni necessitates in illis. / Idem effectum vni potest non de
 dicitur in deliberatione ut scire barbam scapere caput deus non vni dicitur
 quod sunt ad agere necessitates, et tamen non potest a libero arbitrio.

Sed contra hanc quod si argui vni argo apparent quod si ad agere amens
 vni rationis vel in amens et somniantis, non sunt necesse est. sed liberi
 sunt boni vel mali, et si libere transgrediantur precepta quod peccare, et
 negando consequitur quod non sunt ergo sunt liberi hoc modo sed vni de bono
 et tamen quod non est in huiusmodi, nec s. d. 1. y. nec. quod ubi supra oxymoron

somnantes q̄ neci. agunt, sed q̄ nō hēnt p̄fectū usq̄ rōnis uel intellectū, q̄
 q̄ impeditq̄ intellectū, itaq̄ defectūq̄ p̄uenit ex parte intellectū nō ex p̄tē vōlū
 tatis q̄ circa m̄am bonā et p̄m̄ eē motū 2° p̄. q̄ t̄m̄ nō reputant̄ adq̄ boni p̄p̄ter
 in deliberatiōe. / Recofirmat q̄ siue rōnē sibi sūcero, t̄m̄ dato q̄ rōnē eē q̄ p̄p̄ter
 siue rōnē hēnt talem libōtē ex p̄tē vōlū, sibi hēnt rōnē rōnē impeditū
 sicut nūc hēnt ut nō possint cognoscere quid expediat aut q̄ nouat̄ d̄no
 nō imputaret̄ eis q̄ quia agerent nō amplius q̄ nūc imputat̄, q̄ nō q̄ p̄p̄ter illū
 negare libōtē vōlū. / Recofirmat q̄ ut dicit̄ q̄ libōtē arbitriū q̄ fa
 cultatē rōnis et vōlū q̄ dato q̄ nullū sibi defectū ex parte vōlū sed solum ex parte
 rōnis tōtū libōtē arbitri. q̄ ad negandū libōtē arbitri. impuerit et amētūq̄
 nō op̄t negare libōtē vōlū. / Confermat vltimo q̄ amētū hoc vōlū
 lum significare. s. p̄uatiōe aut tractatiōe mentis siue intellectū, nec dicit̄ respec
 tum ad vōlū. / maur̄ 2°. si nō certa, certe p̄dicit̄ q̄ p̄o. in p̄uatiōe amētūq̄
 et somnantiōq̄, et eē in motūq̄ subōq̄ nō necessitatē vōlū, sed posse agere et nō
 agere, et q̄ corū hoc nō sūp̄ eē ad libōtē arbitri. nūc q̄ t̄m̄ q̄ hoc nō q̄ sūm̄p̄te
 rōnē libōtē sed impedita rōnē q̄ q̄ nō est capax boni aut mali aut
 laudis aut tristi. //

1^a q̄ p̄o. idem est libōtē arbitri, q̄ eē d̄m̄ suarū actionū, hęc q̄ est 5. d̄no.
 in multū locis, et ex p̄. 12. q. 1. ar. 1. et 2. ubi dicit̄ q̄ in hoc d̄no hō ab alijs
 aiāntib̄ q̄ q̄ suarū actionū d̄m̄, vnde ille solū actionē vocat̄ humanā p̄p̄ter
 quā hō q̄ d̄no, est autē hō suarū actionū d̄m̄ p̄ rōnē et vōlū, vnde et libōtē
 arbitri. d̄m̄ eē facultatē vōlū et rōnis, et ar. 2. dicit̄ q̄ hō hēt d̄m̄ suarū
 actū p̄ libōtē arbitriū, / ad hoc autē q̄ hō sibi d̄m̄ suarū actū d̄no req̄
runq̄, alterū ut hō hēt facultatē deliberandi ad deliberandi q̄ bonū q̄ malū
q̄ sequendū, q̄ fugiendū q̄ vitandū, alterū q̄ ut hēt in sua
placō post deliberatiōe eligendi aut relinq̄ndū sibi deliberatiōe q̄, nec
n. p̄m̄ sufficiet̄ s̄mo 2° nec q̄ eē d̄m̄ suarū actionū si post deliberatiōe
neci aut sequi cōsiliū aut nō posse sequi. / hęc p̄o d̄no q̄ ex cō signa
tō. et acceptio vobis nā d̄m̄ d̄ ab alijs q̄ hēt facultatē vōlū et rōnē, ita n.
definiunt̄ et suarū cōsulēt̄ et theologū, et hęc facultatē nō p̄ hēt sine fa
cultate rōnis et vōlū q̄ est libōtē arbitri. vnde idem d̄no q̄ hēt libōtē
arbitri, q̄ hēt d̄m̄ suarū actū, imo idem d̄ hēt libōtē arbitriū q̄
hēt d̄m̄ suarū actū, et sic et d̄m̄ et libōtē arbitri. definiūt̄ p̄ idem s.
facultatē, q̄ n. libōtē arbitri facultatē rōnis et vōlū, et d̄m̄ actionū
humanarū q̄ facultatē et vōlū rōnē et vōlū. /

2^a q̄ p̄o. ex duob̄ rēssis ad libōtē arbitri. 2^m nō p̄ eē s̄mo 2° sup̄ d̄no q̄
 p̄m̄ 2^m, t̄m̄ manifestū, nā ubi q̄ facultatē deliberandi q̄ facultatē
 eligendi et cōtē, nec d̄m̄ inuenit̄ s̄mo alio usq̄ in d̄no p̄uenit̄ et amētū,
 t̄m̄ ubi nulla multatō aut d̄m̄ p̄tē ex parte vōlū audiri q̄ solum q̄ in
 d̄no impedit̄ et deliberatiōe. et cōtē. / vōlū eē nō hēt in p̄tē sua illi
 gere et nō eligere, et idem eē q̄ vōlū tenere cōtē d̄no q̄ p̄o, et accipere q̄ in

nō hēntibz a sū rōnis vōlūntatē nec dicit oīs actū pōtē. Nō dicit accēg^{ta} fācē
et dicit q nā vōlūntatē q si intellectū sū solūq et capax deliberatōis pōtē
cōsiliū vōlūntatē hōre agit, si aut nō capax vōlūntatē nā agit, et dicit cū
quē a quo nec vōlūntatē in amēte. Nō q nō a nōa sed a nā q libertatē vōlūntatē
dependet ab intellectu. s. n. forte sū involūntatē in sūbō, et tū in m.
et dicit tūq in cā et dicit ut ai. s. vno. 12. q. 6. ar. 2 ad. 2. et q. 17. ar.
1. ad. 2. et de vōlūntatē. q. 24. ar. 2. in corpore. et Arist. 3. Ethic. dicit q dicit
dicit sūe dicit nā sū extōsiliū. //

1. Sequi corollaria? respondit ad qd p nūqale qua quēbat, qd si hōies hōie
rōnis uel puenire ad vōlūntatē rōnis. Nō. n. qd si hōies cā in tali statu ut pōtē
sū cōsultare et deliberare de agendis, qz nō. n. vōlūntatē rōnis pōtē hōc
dicit et dicit dicit qd spectat ad vōlūntatē, tū in quo cūqz pōtē cōsultare
dicit, qd cā dicit dicit. //

1. Sed quic in hac determinatiōe oīs cōueniant. Nō oīno debeant cōuenire,
et nāqut dubia ex ea nō qdē adeo graua sed p nō cōtēnēda. //

1. 2o dubium dicit qdē qd si p hōies vnde. s. cū nō solūm hōies sū
vniū spēs, sed et hōie humanā pōtē et vōlūntatē, nō ut nō pōtē sū pōtē
nō qd pōtē alia, cū hōie nō ita sū, vnde puenit ut vōlūntatē hōie vōlūntatē
rōnis, alia nō hōie, et tū in infāntia nō sū, sū aut in adolecētia,
et cōsiliū nā ita dicit oīno in intellectu impuenire dicit dicit. //

1. 3o pōtē hōie dicit nō pōtē puenire in intellectu ex pte intellectu aut vōlūntatē
hōie pōtē clarū qd, qd hōie in dubiū an intellectu vniū sū pōtē
intellectu alia, nō tū pōtē cā tanta nōqut ut faciat amētia aut
samitē, et pōtē nō dicit cā de infāntia et adolecētia cū sū eadē
pōtē. et pōtē. qd si cā puenire in intellectu ex pte intellectu aut
vōlūntatē nōqut et in alia sū pōtē qd nō solūm ad pōtē, sed in
pōtē cā dicit. //

1. 4o pōtē hōie dicit nōqut ex aliquo hōie cōcreato a nā in intellectu
uel vōlūntatē. s. sū in vno et nō in alio, uel in puero et nō in adultō,
hōie pōtē qd aīa mā qd tūq tabula rasa in qua nihil qd de pōtē ut
Arist. dicitur cōtēplatiōe, et si q sū illi sū solūm pōtē pōtē
q sū oīs oīs, et recte sū a pōtē in sōnū pōtē alia hōie, nec
a samitē in dicit, nec cōtēplatiō acqut alia hōie redire a dicit
in samitē. //

1. 5o pōtē defectū et imperfectiō uel pōtē uel pōtē rōnis, uel qut uel ex multis
maiori pōtē qut ex defectū et imperfectiō. pōtē sensitibz cōtēplatiōe
s. assensibz, et māq in dicit, pōtē pōtē in pōtē cū pōtē rōnale sū pōtē
factū ut dicit qd, in hōie pōtē reddi qd sū in cā hōie pōtē nisi ex pte
sensitua. (nec sū in dormiente et sōmante. s. eadē rōnū
hōie in alia qd pōtē cōtēplatiō cā graua. s. qdē mīc sū in intellectu

quin prius fuerit infensu .i. post. et necesse sit intelligenti phantasiam speculari
 3. de anima corruptio et imperfectio inferendo necesse est ut redeat in intellectum
 4. recentis susceptionis p[er] uationis u[er]sus rationem - / Et confirmat q[uod] et diuersi
 tas et iniquitas in membris quibus solum ex anima sensum unde dicitur 2. de anima
 dicitur q[uod] carne multo sunt delictiores sunt aptiores mente, et magis obnoxii, q[uod]
 ita ergo o[mn]es sensus fundantur in sensu rationis, ut ipse dicit q[uod] perfectior est in
 ne perfectiore. hanc q[uod] probat. s. dicit. ap[er]te .i. p. q. 84. ar. 3. ubi probatur q[uod] si
 sensus sensib[il]ia ligat in intellectu, et Arist. reddi ratione illa. de somno et uigilia
 q[uod] sensus ligat in dormientibus q[uod] resoluuntur vapores fumosi ad cerebras
 et ut dicitur q[uod] et sensus soluit in et tollit. q[uod] statum querit ex te
 se suis. vide Alberti de somno et uig. c. 7. unde dicit in dormientibus que sunt
 sicut in anima q[uod] sensibilia res non sunt apta ad officium sentiendi in p[er]cipiendi an humor in
 modis cerebri, q[uod] etiam inferentibus in amariq[ue] non gub[er]nat q[uod] sed ad medicos et
 phisicos releganda in hoc sciens eos q[uod] equo m[od]o se habent in sensibus et q[uod] h[ab]ere u[er]su
 rationis ut plura inu.

4. q[uod] appetitus sensitivus est in p[er]uotionis u[er]sus rationem. Nota dicitur q[uod] dicitur
 q[uod] quis licet uiceq[ue] sentiendiq[ue] commener despotas ad officium suum, et ex ratione
 et q[uod] dicitur q[uod] dicitur u[er]sus rationem. hoc p[ro]bat q[uod] ut Arist. dicit. 6. Ethicorum q[uod] 7.
 Arist. ostendit p[er] uationis u[er]sus rationem impeditur iudicium rationis, ita n[on] iudicium
 homo magis dicitur affectu q[uod] q[uod] magis q[uod] p[er] uationis u[er]sus rationem sunt constituti, eodem
 modo sunt constituti sicut dormientes furiosi et ebrii, eodem n[on] modo fallunt, atq[ue]
 ideo impote[n]t q[uod] in cogitantes et sapientes aut prudentes, si q[uod] p[er] uationis u[er]sus
 appetitus sensitivus impediunt usum rationis, q[uod] t[ame]n p[ro]hibere u[er]sus rationem tollant
 et Arist. 7. Ethicorum. esse dicitur q[uod] et u[er]sus rationem uenerunt cetera q[uod] similia non
 licet inferiori et inq[ui]etiam adigunt, et t[ame]n q[uod] minime in eo casu ex infamia inq[ui]etiam
 in se inq[ui]etiam, sed uerum q[uod] q[uod] forte appetitus sensitivus possit in se mouere
 et non solum mediante ratione in se u[er]sus rationem iudicium rationis. V[er]u[m] q[uod] possit in se
 turbando sensum, visio ista q[uod] h[ab]ere p[er] uationis u[er]sus rationem tandem redant ad p[ro]p[ri]um ad imp[er]i
 de m[od]o p[ro]p[ri]um sensitivus cognitiue q[uod] p[ro]p[ri]um u[er]sus rationem dicitur u[er]sus rationem in disputato.

5. p[ro]p[ri]um. Probatur q[uod] q[uod] modo de redire postea ex parte sensitiva. V[er]u[m] q[uod] rationis
 tollit p[ro]p[ri]um p[ro]p[ri]um ex inter m[od]o p[ro]p[ri]um ex odio uel amore et u[er]sus p[ro]p[ri]um q[uod]
 et ut Arist. dicit. 6. Ethicorum et experientia docet malitiam turbam iudicium
 rationis q[uod] t[ame]n p[ro]p[ri]um cogitare q[uod] sapienter u[er]sus rationem in intellectu et t[ame]n tollant p[ro]p[ri]um
 tem ad liberandam, q[uod] si p[ro]p[ri]um in se desinat t[ame]n q[uod] et t[ame]n impedire p[ro]p[ri]um confirmat
 q[uod] t[ame]n p[ro]p[ri]um turbam malitiam sicut passio. q[uod] si passio h[ab]ere q[uod] non
 et h[ab]ere, et licet uerum sit q[uod] eo casu turbam sensu t[ame]n p[ro]p[ri]um u[er]sus rationem
 Et confirmat p[ro]p[ri]um q[uod] in sensibus in intellectu non recipit nisi q[uod] ad usum rationis
 u[er]sus rationem et rationis q[uod] dato q[uod] sensus eodem modo ad m[od]o h[ab]ere p[ro]p[ri]um
 p[ro]p[ri]um in intellectu impeditur ab usu rationis, q[uod] si hoc q[uod] uerum iam possit
 aliq[ui]s ferre non ex imperfecto sensu. sed dicit hanc p[ro]p[ri]um et p[ro]p[ri]um, et non
 ita certa, q[uod] certe ex hoc u[er]sus rationem q[uod] ita infamiter in corpore q[uod] et extra corpus

perseveraret in infamia q̄ h̄icq̄ mali p̄seuerat̄ in aīa q̄q̄ damnator, et sic
cent aliquid in inferno nō h̄entes assump̄tōis. / sed q̄ vult negare illa
p̄p̄t̄ oportet. / daret, q̄s̄ h̄icq̄ mali p̄t̄ turbari aliquo m̄. / iudicij
rōis, nō v̄n̄ tm̄ crescere et tm̄ impedire usam nō sufficiant ad assump̄tōis
et aīa. in cōueniens aīa se p̄t̄a q̄d̄ inferebat̄ p̄p̄t̄m̄ d̄c̄re q̄ h̄icq̄
q̄dam nō p̄t̄ d̄c̄re oīes m̄s, imo h̄icq̄ ita magis nō p̄t̄ c̄ m̄s̄ d̄c̄re
raras m̄s, et sic remaneret̄ intellectus liber circa oīes aliq̄, nec c̄i m̄
cōueniens q̄ aīa se p̄t̄a m̄s̄m̄et̄ circa aliquā m̄m̄ s̄iur̄ mania
faciunt. / nō aut̄ ḡt̄a de passioib̄ nā ex passioib̄ cōmouet̄ corq̄ et
qm̄ instruit̄ uel organū v̄m̄ sensitūq̄, quo corrupto iam nō ḡt̄o,
num̄ ad ḡt̄m̄ m̄m̄ c̄i sicā fuerit̄ ita circa m̄m̄ s̄tan̄.

6° p̄p̄o. nulla d̄sp̄o q̄t̄alium nātūm̄. s̄ic sp̄oib̄ sensibilib̄ ḡt̄u
cōis ad v̄sum rōis. volo d̄c̄re q̄t̄alium organū c̄i optime d̄sp̄o
q̄ualit̄ nāt̄ et ad recipiendū sp̄o nō d̄m̄ d̄c̄re q̄s̄ fieri v̄sum rōis
h̄icq̄ manifeste, nā ad iudicium uel cōsultidū q̄d̄ vita d̄m̄ q̄d̄ p̄p̄o,
q̄ndū regi multū sp̄o, nā ad rectitudinē d̄m̄ magis opp̄ fieri me
nōs̄. / s̄icq̄ ut Cicero c̄i d̄it̄ r̄o. rectitud. et s̄ic. 2. v̄m̄. q̄ v̄m̄. m̄
lectidū indigent̄ exp̄m̄to et sp̄o, ne c̄i h̄o iudicium de cōtingentib̄,
m̄s̄i ex h̄ic q̄c̄t̄a accidit̄ q̄ s̄ic nemo cognoscit̄ nō v̄n̄. / v̄de si
q̄s̄ amittet̄ oīes sp̄o q̄t̄a c̄i organa manent̄. / h̄ic d̄sp̄o ad recipi
d̄m̄ nouas sp̄o, constat q̄ ille nō h̄et̄ v̄sum rōis.

7° p̄p̄o ad hocq̄ aliq̄ p̄ueniat̄ ad v̄sum rōis multū faui d̄bit̄.
Educatio institutio. volo d̄c̄re q̄ p̄m̄ q̄s̄ ceteris p̄ib̄ p̄ueniat̄ ad
v̄sum rōis, s̄ic instituat̄ de inter ciuiles h̄icq̄, q̄ capud v̄m̄. / h̄ic h̄ic
q̄ ad v̄sum rōis nō solum regē acq̄s̄itō sp̄o, sed et ordinatō, ad hoc c̄m̄
plurimū iuuat̄ institutio q̄. / ex quo seq̄, et ex oīib̄ istis p̄s̄ q̄ h̄ic
aliquē v̄sum rōis, uel p̄ueniat̄ ad illum, nō aliud ḡt̄ c̄i m̄t̄alē, s̄ic
tu q̄ p̄sentatō aliquā oīa, c̄i c̄i cōtingit̄ q̄d̄ p̄i p̄i p̄i p̄i p̄i p̄i p̄i p̄i
deliberare sufficienter et cōsultare q̄d̄ agendū aut v̄m̄ d̄m̄ mediate
uel im̄ete, q̄ ad h̄o q̄ nō opp̄ utq̄cūq̄ h̄et̄ v̄sum rōis possit̄ p̄e
qm̄ dignoscere et iudicare q̄d̄ agendū, sed s̄ic q̄s̄ h̄ic possit̄ p̄e
q̄ institutio aliq̄, s̄ic s̄ic capax cōsiliij s̄ic illud h̄ic s̄ic q̄d̄ h̄ic
adducit̄. / s̄ic optingit̄ ille q̄dem ḡt̄e se q̄ oīa nouit̄, s̄ic s̄ic s̄ic
nō q̄ p̄aret q̄ d̄ta m̄m̄. / q̄q̄ reuera fateor q̄ fortasse nec oīib̄
q̄ d̄p̄m̄ s̄ic h̄ic q̄c̄s̄ h̄ic v̄sum rōis aut in quo consistit̄, longe
n̄. facilius q̄ intelligere et cognoscere q̄s̄ h̄et̄ v̄sum rōis aut nō h̄et̄
q̄ expedire q̄d̄ hoc s̄ic illud nō s̄ic illud. n̄. uel p̄t̄e s̄ic s̄ic m̄m̄
c̄i cognoscunt̄ et discernunt̄ am̄es ad m̄ leḡis, hoc v̄o nec p̄t̄
facile q̄ explicare, nā h̄ic q̄d̄ cōstare v̄ s̄ic s̄ic s̄ic q̄ nō c̄i
ret calūmia, nā ignari et alij errantes in morib̄ ut s̄ic s̄ic s̄ic

nō sum sufficientes cōsultare et iudicare qd agendū sūt aut vitandū, alij
nō ita aberrarent, et tñ nō negam qd vssum rōnis q̄ hoc nō regit. / Et q̄dem
p̄cedi ad hoc negando assumptum, sed qd illi sunt sufficientes sed errant ex ne-
gligentiā sua vel corruptis affectibz, sed hoc sūt p̄sca rōnibz theologum non
op̄s adeo sollicitum ē. Et ego in cōsiliū meū me cū nō satisfecim nimium tñ
fuisse, q̄ sicut hōie vssum rōnis sūt id qd cōstituiūq̄ sicut quid aliud, not sup̄po,
namq̄ aliquē hōie iam vssum rōnis, se desistat dēs p̄ssemq̄.

2. sed tñ hoc dubium qd ex p̄cedentibz cōit' nō h' p̄mittere an alijs possit
hōie vssum rōnis circa aliqua mām vel oīm et nō circa alia, ut p̄be circa māz
justiz et nō circa māz tp̄antiz usq̄ capax rōnis ad deliberandū de p̄sca,
dum angustiorā dum vel nocēdū aliij et nō sūt ad cōsultandū de formi-
catio. Sed hōie se ad illa t̄antiz p̄uar, sicut qd nō possit contingere, qd alijs
daremz hōiez capax meriti et demeriti circa aliqua mām et nō circa alia
q̄d māz morales, qd nūq̄ alijs cōcessit. / Incōtantiū v̄ q̄ aliquē
māz sunt notiores multo alijs usq̄ nō nocēdū q̄ q̄ nō ḡformicādū,
sicut nō s̄m̄ acquirunt cōcessit oīa. / Item vidēdū qd m̄m̄aci v̄m̄
carere vssu rōnis circa aliqua particulare mām sicut amētes circa oēs,
q̄ p̄be res et dubia, et ideo p̄cedo //

3. p̄ p̄pō v̄ q̄ qui p̄ssit hōie vssum rōnis sufficientē circa autē et p̄p̄sca, q̄
nō hōie circa māz morales, q̄ p̄bat qd vidēdū aliquot q̄m̄idū in aman-
tā nō amittere adē si quā amē dēdijcerat, sed suū legere scribere, p̄m̄,
gere, imō syllogizari necesse d̄similia ut carere p̄. confirmat q̄ p̄ue-
ri instituat' in aliqua arte et amē vssu rōnis. Item vidēdū qd institutio
multum facit ad vssum rōnis, sed v̄ quis institui circa aliqua arte
p̄uis q̄ circa moralia. //

2. p̄ p̄pō. hoc qd dīm̄ ē p̄tē v̄ multū difficile vel nūq̄ cōtingere qd
p̄ncipia de eā moralia multo notiora sunt q̄ artificialia. / v̄ v̄ oīno impōte
ut q̄ possit sufficienter iudicare de artificialibz hōis sūt capax rōnis in agibilibz.

3. p̄ p̄pō oīno p̄tē impōte ut q̄ hōie vssum rōnis circa aliqua mām moralem
et nō circa oēs māz. p̄bat p̄. qd p̄ncipia moralia sūt eādem circa oēs māz
q̄ si hōie iudicā ad p̄ncipia v̄m̄ māz, iam aliquot hōie circa oēs, ut q̄
iudicā qd nō ḡ nocēdū p̄ximo. Jam hōie p̄ncipia, mā qd nō ḡ p̄cedū v̄m̄
nō ḡ nocēdū, sicut qd s̄m̄ q̄ barbara ḡ bona cōsequ' sūt tenere p̄m̄ā, et q̄
cognoscit qd ḡ ratiōnālex dīvina quā tenem' servare, hōie p̄ncipia tam ad
mām justit' q̄ tp̄antiz. / 2. p̄bat qd eādem ḡtia, et ideo ad cōsultandū
de mā justit' sicut tp̄antiz. / 3. impōte ut q̄ hōie vssum rōnis ad cōsultandū
in mā justit' v̄m̄ tp̄antiz, anē declarat' v̄ qd in mā justit' deliberatio m̄
cipit ab hoc p̄ncipio qd p̄sca p̄cepta dēi, v̄ hoc qd p̄cepta dēi cōtinet'
in scrip̄. sacra vel in doctri' v̄tē, sicut v̄m̄ qd nō fieri, eādē oīno via vel
simile procedēdū qd in qualibz mā morali, vel alijs deliberat' hoc
m̄. qd in agēdis op̄s cōsultare p̄tē, et ē illud qd p̄ncipia deliberandi in
oī mā. //

3° probat q^d quicq^{ue} h^{ab}et usq^{ue} r^{ati}on^{em} h^{ab}et h^{oc} p^{ri}ncip^{ium} q^d in actib^{us} suis p^{ot}est
 male agere, sed quicq^{ue} h^{ab}et h^{oc} p^{ri}ncip^{ium} p^{ot}est deliberare deo^{rum} agendo, maior
 q^{uam} nota de minor^{ibus} probat q^d ois talis p^{ot}est dubitare et agere q^{uod} agendi dicitur
 error sine no^{ta}. / Et ad arg^uent^{um} factu^m in d^eclarat^{io}ne q^d alia^m mag^{is} sunt
 notiores alijs. 2° Veru^m q^{uod} ex hoc noⁿ sequi^{tur} quin ille q^{ui} p^{ot}est deliberare
 cu^m ea magis nota, possit et uicarium nota, q^{uod} talis q^{ui} p^{ot}est dubitare
 sup^{er} cor^{de} p^{ot}est consilium. / ad aliud de maniacis. 2° q^{uod} maniaci
 forte se uicarios man^u fieri^t v^{is}um r^{ati}on^{em}, sed d^e maniacis q^{uod} circa
 aliqua^m p^{ar}ticu^{la}re man^u etiam^{us} v^{is}um r^{ati}on^{em}, nec p^{ot}est reuocari ad
 illa^m op^{er}atio^{ne}m sed v^{is}um q^{uod} quoda^m n^{at}u^{ra}l^{is} v^{is}um r^{ati}on^{em}, et ex t^{em}p^{or}e q^{uod}
 maniaci et deliberat^{io}ne ambie uel male agam^{us} et uic^{us} ca^usa^m man^u cu^m
 ca^usa^m laborat morbo, sed et v^{is}um post deliberat^{io}ne sed q^{uod} n^{at}u^{ra}l^{is},
 sed forte p^{ot}est d^eici q^{uod} maniaci tollit v^{is}um r^{ati}on^{em} circa aliq^{uod} specula^m
 tuu^m, ut q^{uod} quis p^{ot}est se egrotare noⁿ valeat, vel aliq^{uod} simile, et sim^{il}
 et v^{is}um d^eclarat^{io}ne de p^{er}sonis q^{uod} vident^{ur} in sanis in alijs, sape malis //

2° opp^osi^{ti}o^{ne} h^{ab}et p^{ro}pos^{it}o^{ne} p^{ot}est p^{ro}pos^{it}o^{ne} et defendi, sed h^{oc} v^{is}um p^{ro}pos^{it}o^{ne} q^{uod}
 utiq^{ue} v^{is}um noⁿ d^e alijs sim^{il}iter h^{ab}et usq^{ue} r^{ati}on^{em} uel p^{ro}uenire ad illum
 quo usq^{ue} p^{ot}est sufficienter deliberare in ma^gis moral^{is}, h^{oc} p^{ro}pos^{it}o^{ne} q^{uod} solu^m
 de tali loquit^{ur} t^{em}p^{or}is t^{em}p^{or}is theolog^{us}, nec d^e q^{uod} sape est nisi in ag^{er}e d^e
 p^{ro}pos^{it}o^{ne} alijs d^eclarat^{io}ne p^{ot}est ois act^{io} cu^m p^{ro}pos^{it}o^{ne} //

2° Sed p^{ro} q^{uod} ad 2° q^{uod} descendam^{us} ad h^{oc} v^{is}um restat in q^{uod} d^eclarat^{io}ne q^{uod} sil
 uel q^{uod} vocet^{ur} p^{ro}pos^{it}o^{ne} n^{at}u^{ra}l^{is} uel p^{ro}pos^{it}o^{ne} n^{at}u^{ra}l^{is} in t^{em}p^{or}e v^{is}um r^{ati}on^{em} uel p^{ro}pos^{it}o^{ne}
 n^{at}u^{ra}l^{is} in quo p^{ro}uenit quis ad usq^{ue} r^{ati}on^{em} uel lib^{er}u^m arbit^{ri}u^m, d^eclarat^{io}ne

2° p^{ro} p^{ro}pos^{it}o^{ne} p^{ro}ma^gis libera^m noⁿ p^{ot}est e^{ss}e p^{ro}pos^{it}o^{ne} libera. 1° q^{uod} sil^{icet} in p^{ro}pos^{it}o^{ne}
 h^{ab}et deliberare et noⁿ deliberare p^{ro}bat q^d lib^{er}u^m p^{ro}pos^{it}o^{ne} q^{uod} d^eclarat^{io}ne
 t^{em}p^{or}is uel al^{is} q^{uod} sequi^{tur} libera^m t^{em}p^{or}is uel sup^{er} d^eclarat^{io}ne, nec q^{uod} al^{is} p^{ro}pos^{it}o^{ne}
 mag^{is} nisi sil^{icet} libera^m, sed p^{ro}pos^{it}o^{ne} libera^m noⁿ p^{ot}est sequi^{tur} libera^m t^{em}p^{or}is
 q^{uod} noⁿ q^{uod} p^{ro}cess^{us} in infⁱⁿitum q^{uod} noⁿ p^{ot}est e^{ss}e libera. //

2° sequi^{tur} cor^ol^lam p^{ro}pos^{it}o^{ne} libera^m noⁿ p^{ot}est e^{ss}e bona uel mala merito^{rum} uel de
 merito^{rum} cor^ol^lam p^{ro}pos^{it}o^{ne} //

2° p^{ro}pos^{it}o^{ne} p^{ro}pos^{it}o^{ne} libera^m est ex car^{is} ois n^{at}u^{ra}l^{is} uel p^{ro}pos^{it}o^{ne} t^{em}p^{or}is
 uel p^{ro}pos^{it}o^{ne} uel d^eclarat^{io}ne uel ab angelo p^{ro}bat q^d noⁿ p^{ot}est e^{ss}e de electis
 v^{is}um p^{ro}pos^{it}o^{ne} h^{oc} q^{uod} u^{is}um d^eclarat^{io}ne q^{uod} noⁿ q^{uod} libera^m, nec p^{ot}est impari^{ter} de electis q^{uod}
 illa^m electio^{ne} iam p^{ro}sup^{er}uener^{at} alia^m libera^m t^{em}p^{or}is q^{uod} ois ois u^{is}um
 uel ex motu p^{ro}pos^{it}o^{ne} facta ab ois, uel ex aliqua alia^m cu^m ex
 t^{em}p^{or}is v^{is}um Arist. 2. v^{is}um cor^ol^lam d^eclarat^{io}ne p^{ro}pos^{it}o^{ne} q^{uod} sustendi q^{uod}
 aliq^{uod} intellect^{us} p^{ro}pos^{it}o^{ne} al^{is} intellect^{us} n^{at}u^{ra}l^{is}, q^{uod} q^{uod} d^eclarat^{io}ne, sup^{er} h^{oc}
 mod^o ostendi q^{uod} noⁿ q^{uod} p^{ro}cess^{us} in infⁱⁿitum, et ad idem^{us} reddunt li. de bona
 fortuna ois. n. ad q^{uod} v^{is}um p^{ro}sup^{er}uener^{at} al^{is} intellect^{us}, sed noⁿ d^eclarat^{io}ne.

Secundum consilium non grande et idem. S. Tho. 1. p. q. 82. ar. 4. ad 3. quod
in sui intelligentiam quodcumque concurrens semper tantum in particulari ad
consilium, sed ad primum est deus quod per magis magis intelligitur et magis, et ma-
lia attribuit deo quod hanc rationem dedit intellectui, et non sit negandum quod
nonnulli deus per se uel esse uel per angelos peculiariter sic in talibus
operationibus, quod in spiritalibus uocantur. - de quo uide Cayser. 1. p. q. 82. -
huc autem ad hoc uerum est ut non tunc cum quod per deliberationem de liberatione non
sit in maiestate, sed est potestatis alijs omnino cessauit a motu in intellectu non
sit in maiestate eius per deliberationem ut est in dormiente quod omnino exiit per
eandem rationem. //

1. 3. pro. cum quod per deliberat non fuit in maiestate tunc per deliberat per se
dicitur quod si hoc non fuisse per deliberationem et alia fuisse magis ut quod non
potuit et alia libere ante hanc. //

1. 4. pro. cum quod per deliberat potuit prius deliberasse propterea quod
per deliberatio uel dicitur gratia in maiestate, ille potuit prius concurre
re per potuit prius deliberasse, sed in illa fuisse magis. //

1. 5. pro. per deliberatio non potest cadere sub precepto, licet per ex alijs quod non est in
maiestate si per magis, quod non potest cadere sub precepto, non enim dantur precepta nisi
de actibus quod sunt in maiestate, nisi omittit non libere omittit. // Et confirmatur
quod non potest fieri tale preceptum quod iam hoc ipsum est deliberatio, iam enim hinc
ruffi rationis quod cognoscitur se tenere precepto. quod impote est quod fieri potest primo
deliberandi, nec omittit nec impletio est libera. //

1. 6. pro. quum per deliberat non tenetur prius deliberasse propterea quod
quod non est in maiestate. quod non potest ei esse preceptum (corrolam parum quod dicitur
cum recentioribus quod dantur tempus in dicitur in quo. si alijs per deliberat, et si
non deliberat non imputatur ei, quo transacto sine deliberat iam imputatur
ei, hoc magis per ex alijs est fuit, quod sine deliberat nec est imputatur deli-
berat, imo superior potest magis quod 100. annos breui despoti magis deliberat
non potest ei imputari. //

1. 7. pro. si sit in maiestate corrolam per instans uel tempus uel ratio est in quo quod
per deliberat actu, non in quo per per deliberat propterea quod per instans
ratio uel in quo quod per per uel libere arbitrio, et in quo per quod capax precepti
et boni aut mali, sed hoc nullo modo per ante per actu deliberat quod illud per
instans uel per uel ratio. // 3. corrolam cum dicitur quum an ho oblige
ad aliud in per instans uel ratio, et ad quod tenetur intelligentiam quod non
de per instans uel per in quo deliberat, per quod per non est in maiestate
obligatio sicut nec libere. // Et confirmatur quod omnino impote est ut per cogi-
noscat quod per potuit deliberat si hoc fuit ante actu deliberat, per
quo. non signo uel per potest hoc cognoscere, quod si aliud tempus designat,
magis uel ratio ante ho deliberat, et in quo ho obligat, nullus potest fieri

nec p[ro]p[ter] q[uo]d q[uo]dam pingues q[uo]d de m[er]itis p[ro]p[ter] secessas an impleat nec ne
 illud p[ro]p[ter] se et infima gratia p[ro]p[ter] hoc ponere sicut sig[na] dormiat q[uo]d
 g[ra]tiam q[uo]d h[ab]et aliq[ua]d nouum p[ro]p[ter] ut exp[er]ientat q[uo]d q[uo]d n[on] p[ro]p[ter] h[ab]et
 q[uo]d dormiet. d[ic]o q[uo]d q[uo]d ad q[uo]d q[uo]d d[ic]o p[ro]p[ter] q[uo]d p[ro]p[ter] anteq[uam] adu[er]sari
 beret n[on] d[ic]o p[ro]p[ter] ad v[er]u[m] r[ati]o[n]is, nec g[ra]t[ia] p[ro]p[ter] r[ati]o[n]is nec obligat
 ad aliq[ua]d, nec de illo g[ra]t[ia] theologu[m] vel p[ro]p[ter] aliud iudiciu[m] q[uo]d de p[ro]p[ter]
 Sed et q[uo]d ad q[uo]d h[ab]et tenet in p[ro]p[ter] instanti v[er]sus r[ati]o[n]is intelligendu[m] q[uo]d
 1. q[uo]d p[ro]p[ter] actu deliberat vnde sig[na] d[ic]o p[ro]p[ter] e[st] vita anteq[uam] p[ro]p[ter] actu d[ic]o
 berauerit, imp[er]te g[ra]t[ia] p[ro]p[ter] uerit. Et t[er]m[in]e de p[ro]p[ter] q[ue]stione. 11

V 2^a p[ro]p[ter] et q[uo]d relationis erat quia h[ab]et p[ro]p[ter] q[uo]d p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] ad v[er]sum
 r[ati]o[n]is - circa qua[m] q[uo]d max[ime] occurrit q[uo]d dubia - p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] q[uo]d
 h[ab]et q[uo]d p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] ad v[er]sum r[ati]o[n]is p[ro]p[ter] adu[m] cognoscere? r[ati]o[n]is
 m[er]itis cert[is] et faciliore[m] ueniunt ad n[on] adu[m] difficultat[em] loq[ua]ntur de sine du
 cato m[er]itis arbitria sine iusticia[m] et m[er]itis de i[st]a et religionis anteq[uam] p[ro]p[ter]
 cognoscere de u[er]o q[uo]d p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] ad v[er]sum r[ati]o[n]is. Et v[er]o p[ro]p[ter] q[uo]d illud
 g[ra]t[ia] notum saltem apud s[an]c[t]u[m] 1. p[ro]p[ter] q[ue]st. 2. ac. 1. q[uo]d n[on] m[er]itis q[uo]d adu[m]
 noscendu[m] 2^a q[uo]d regula theologor[um] et p[ro]p[ter] q[uo]d m[er]itis adu[m] adu[m]
 in necess[itate] ad salute[m], sed credere q[uo]d deus et q[uo]d n[on] ad salute[m] h[ab]et. ij. accede
 tem ad deu[m] op[er]e credere q[uo]d et, q[uo]d si faciat q[uo]d m[er]itis n[on] ignozabit, eton
 ferat ex illo. i. jo. 2. vnde etus doceat nos de i[st]a.

Inu[er]itatu[m] g[ra]t[ia] cognoscere q[uo]d deus g[ra]t[ia] de deo extinseu et valde diffi
 cile habita[m] n[on] t[ame]n maue[n]t[ur] et cognoscere n[on] p[ro]p[ter] m[er]itis p[ro]p[ter] facta sunt
 No. 1. Et oculis n[on] se h[ab]et ad manifesta[m] in n[on] suis oculis notus ad
 lumē sol[is], et via v[er]i d[ic]o. Item apt[us] No. 1. quom[od]o credent nisi audiant
 sed p[ro]p[ter] q[uo]d m[er]itis audiant q[uo]d n[on] p[ro]p[ter] tal[is] cognoscere. No. 1

V 3^a p[ro]p[ter] ad cognoscendum q[uo]d deus est saltem sine doctore extinseu h[ab]et indiget
 n[on] p[ro]p[ter] e[st] post capacitate[m] ad p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] d[ic]iplin[is], h[ab]et p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] suffici
 ent[er] p[ro]p[ter] suff[ic]ient[er] Item p[ro]p[ter] q[uo]d si p[ro]p[ter] cognoscit hoc max[ime] ar[du]m et r[ati]o[n]is p[ro]p[ter]
 d[ic]o[n]t[ur] solum ex lumine nati ex p[ro]p[ter] et cog[n]itio[n]e nati cred[er]e
 sicut paul[us] v[er]o d[ic]o No. 1. sed hoc et valde difficile, et p[ro]p[ter] ex r[ati]o[n]is factis
 tum ab h[ab]et. tum ab alijs p[ro]p[ter] et doctore q[uo]d sum[us] difficult[er] et p[ro]p[ter]
 ex p[ro]p[ter] q[uo]d m[er]itis magno p[ro]p[ter] et doctore, et hoc accepta[m] ma
 iorib[us] op[er]e, et m[er]itis iam d[ic]o p[ro]p[ter] d[ic]o p[ro]p[ter] m[er]itis et
 cog[n]ita erit apud eum cu[m] auri[bus] m[er]itis d[ic]o m[er]itis, nec
 dubitatum m[er]itis v[er]o de h[ab]et p[ro]p[ter] de qua defuisset egr[ati]e c[er]o
 h[ab]et de n[on] deo[rum] sub p[ro]p[ter] c[er]o. c[er]o h[ab]et et bellu[m], p[ro]p[ter] bellu[m]
 h[ab]et d[ic]o p[ro]p[ter] et p[ro]p[ter] m[er]itis animi h[ab]et de u[er]o.

V 4^a p[ro]p[ter] sig[na] n[on] h[ab]et doctore extinseu n[on] p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] h[ab]et h[ab]et
 n[on] p[ro]p[ter] m[er]itis de deo p[ro]p[ter] ex p[ro]p[ter] et p[ro]p[ter] et p[ro]p[ter]

q̄. s. s. llo. 22. q. 10. ar. 1. dicit q̄ apud eos q̄ mihi audierunt de fili de s. n.
 fideliter sicut igno. fidei nō est p̄ca. sed p̄fecto oīno vī eadem nō desilla
 deus est, apud illos q̄ mihi audierunt, sicut de alijs p̄p̄s fidei, Et eadem
 intentio aug. lib. 33. q̄. 1. dicit hoc facile p̄set. nō ad dubiū vī. n. s. s.
 p̄dendū negativē. s. q̄ nō oīs tūc p̄ cognoscere deū q̄ p̄m p̄uenit ad v̄p̄t
 rōnis, et ad arḡtū eel̄ facile p̄dere nā ad p̄m p̄ ex illo Arist. oculis
 se hēt ad manifestissima in nā suū oculis natus. Et. i. p̄m. nō eadem sūb
 nobis nota et nō. 1. Et ad 2. dicit q̄ saltem p̄g eū q̄ isto q̄eret. Et labo
 raret ad numerandū, et p̄p̄terea deus nō semp̄ providet docēdū q̄ dicit
 q̄ p̄ alijs faciens qd̄ in se q̄p̄t facē igno. teneat ad salutē p̄ca de
 dno. Et de p̄ cap̄, saltem p̄tē, sed deus p̄videt vel illuminādo, vel nō
 imputādo igno. 1. sed de hoc latē in 3. et 4. q̄. sed his nō obstantibz s̄i

v. 3. p̄p̄o. p̄p̄o. q̄ nūq̄ q̄ neq̄ usq̄ aut nā q̄ fuit natio, neq̄ dū v̄t
 nō s̄i nōa de deo p̄p̄o. q̄, dicitōes rōnabili teneant assentire credere
 hoc p̄p̄o. forte nō poterit manifeste p̄bati, sed certe apparet. 1.
 p̄m histo. unus legimus natio. tūq̄ f̄māre v̄b̄barā et effera ubi nō
 hēt aliquid religionis ritum et p̄barent deū eē, ut baltz et belesij
 loquēt apud ciceronē disputant, et p̄ ex oī histo. tum sacra tum
 profana, et si qua fuit natio facile p̄barent ex alijs natio. q̄ apud
 quas cognita fuit opinio de deo. Item hoc fuit multo. Et nota et re
 ceptū in tōla orbe eī post dicitū. q̄. nāq̄ traditōem ḡoīno, obliuioni
 p̄p̄ueneret in memo. hōiū, sicut alijs res minus q̄lebret p̄ p̄uenera,
 uerū in memo. hōiū. Item deus est administrator et gubernator orbis
 ut ex fide nota est p̄i meq̄ usq̄ m. opar. et ego. Et sap. 14. tu aut p̄i gu.
 bernans oīa prudentia, et sap. 8. abtingit a fine usq̄ ad finē fortiter
 des p̄mit oīa suauiter. Item deus vult de p̄ hōiū salutē fieri q̄ nō p̄m eē
 salutē nisi p̄cognitō. dei, sed in administratiōe hōiū maḡ p̄ca et religio,
 religio aut nulla eē p̄t sine cognitōe dei. q̄. cū v̄t oī hōiū q̄ hōiū p̄ se
 ip̄s cognoscere nō possint nisi tū magnā dīfīcultate et magno t̄p̄e deum
 eē, si deus p̄mitteret tōli memo. et cognitōe. s̄ sui ab hōiū nulla p̄fferē
 religio, qd̄ oīno nō eēt cognū p̄uidentis dicitōe. Et sap. 14. ip̄suis q̄ d̄ p̄p̄.
 nō oīa suauiter, et attingit a fine usq̄ ad finē fortiter q̄ nullū sapiens
 hōi p̄mitteret, si p̄set impedire, dicitōe. q̄ p̄cepta juris nāt̄ et deca.
 logi nō sunt p̄p̄nda, et t̄i ex p̄uidentia dei ad hoc cōcedunt q̄ nō stat iḡ.
 norari saltem nisi ex malicia iniquūq̄ p̄uidentia aut natio. p̄. cū nō
 to magis ad v̄tā humanā exigat cognitōe dei q̄ p̄cepto, nullū q̄
 dicitū magis p̄mittere ab oī memo. dei. q̄ nā q̄ semp̄ hōi dicitū
 adhibere dicitū p̄ssit cognoscere deum eē. 1. nisi cōtra hoc q̄ sanguis
 q̄ p̄ milia ei annos p̄as hōiū fūctōes deus colluit et nullam hēb̄t nōq̄
 veni dei. p̄. p̄ q̄ nūq̄ v̄m de fūctōe p̄t v̄m sapiens q̄ v̄m talem
 veni dei. sed maiorem edoceret ut p̄ ex apto. No. 1. s̄i p̄ historia

si hoc verū erat circa hā apti, multo magis veri simile supiō q̄p.
q̄ q̄m̄ minus desubant a dōe nāq̄ et memo. p̄m̄ p̄m̄, et aliq̄ tene-
bant rōnabili illis credere, et sic deus semp̄ sufficienter cōfutebat. Ex p̄o,
vidit 2. q̄m̄ possunt dicere et si getilē herem flāq̄ sem̄q̄ dede-
tū semp̄ hoc erat oīq̄ cōe q̄ erat aliq̄ deus sine vniq̄ sine pluriq̄ cui
debent cultum et religio, nisi sigē vel hoc ignorabat vel negabat
vel dicebat erat ex culpa sua ut diagoza q̄ ideo at hōq̄ dicit q̄
et theodorig q̄ deoq̄ nām apte sustulerū, et p̄thogorāq̄ sophistiq̄ q̄ indu-
siam reuocant, quomōie alkemēnsiū iussu, urbe crago ex eadem ināq̄
libri q̄ q̄ in cōtū cōtūsi, et hoc. Res p̄o deus a firmatūe ad q̄. f. q̄ q̄.
libet q̄ p̄m̄ p̄uenit ad rōsum rōm̄ q̄ hōie nām dei. sed q̄
et si hōie vera sint, ut cōdesunt, nō hōie probat q̄ saltim hōie hōie possit
aliq̄ cē sine nām dei, ideo p̄ p̄m̄. //

4. p̄p̄o. asserit q̄ p̄i quis p̄uenire ad ussē rōm̄, et p̄o aliquo
tōe nō poterit hōie nām dei q̄ arḡta hoc vni probare. Et ita tene-
capera. 12. q̄. 10. az. q̄. ex p̄sse, et q̄ tēnētūq̄ ita sicut viditū q̄ p̄deus
geus p̄videntiam manifestandi nomē suū, nō p̄ ad casum de eo
q̄ nutrit̄ insulū sine mētiōe religiois nā deus ordinaria viā nō p̄uidet
nisi p̄ cas 2. q̄. et de doctrina p̄ p̄aliciatōe et ideo 2. dubiū q̄. //

2. Vtrum q̄libet talis p̄ssit brie morate agere q̄ de alio nō q̄ de p̄uulq̄ de
illo q̄ ita edocuit q̄ extra religioē et sine doctrina nec mētiōe dei.
De hoc dubio greg. hūm̄m̄. 2. d. 8. b. v. q̄. d. 27. oīno cōtendit q̄ ad actu
morate boni regē cū ambātia vltimifinij q̄ gideus, itaq̄ nisi actu vel
fructu aliq̄ referat̄ in deū, actu nō gōmorate boni sed ḡ malq̄ et p̄al. //

Idem v̄i tenere vltan p̄. d. 1. q̄. 1. que seq̄ Almain mac. c. 14. q̄ p̄
ad hoc q̄ ad boni morate regi cū ambātia vltimifinij, sed vni q̄.
uo casu de actu morate bono vnde vltan apud gabuētē. 2. d. 2. b.
tenet q̄ alq̄ morate boni nō regit q̄ referat̄ in deū, et ita tenet q̄.
buēt illi, et q̄ cōtō opimō de qua ē nō lase in lectū q̄ ordinarij dixi
m̄, et ideo q̄ p̄m̄ p̄ p̄al. solum ad hoc dubiū q̄ q̄ p̄m̄ greg. d. 2.
dum cē, q̄ quis nō cognoscat deum p̄o illo hōie nō p̄ brie morate
agere. cōtra quā opimō nē arḡt q̄ seq̄ q̄ nulla viā p̄ssit illi
q̄ aliq̄ ignoraret deum p̄uenire ad cognitioē eius saltim nisi casu
sicut extereiore doctōe p̄obē et max̄ p̄m̄ sem̄q̄ q̄ in loco citato
q̄ nō p̄uenire p̄ ad talem cognitioē sine spāli iaurilio dei, sed istō modo
in p̄ sede p̄onere ad talem au r̄ q̄ p̄ oī suos actus p̄caat. //

2. clauis seq̄ q̄ talq̄ cē dino p̄ plury q̄ nō p̄ saltim statim cogno-
cere deum, et tū ex p̄m̄ eum. 2. d. 34. in hōie m̄q̄ tenet̄ ad p̄uandam
p̄cepta, et nō p̄ p̄uere nisi p̄ ad illi malū. q̄ mani fesse ḡ plury q̄ p̄
nō p̄mit alq̄ malifitē in ter bō. et malū, imo v̄ q̄ talq̄ alq̄ sicut māf̄ cū
siv fuitio cū illi. //

hoc argum^{to} atē solui nō pōt nisi dicādo qd talē cognoscere deū cū spālē aux^{to}.
dei, Et sic iam nō gō pplexy qd p vltimē illud ped^{to}. Salsim cum spālē aux^{to}.
sicut ipse sepe dicit in illa d. 26. 1

sed hoc profecto impugnā velerementē qd statim nō det^{ur} tale aux^{to} Et hinc sine
culpā plexy qd iam nō pdeat vitare pecc^{at}, assumptū pōt qd nō oibz dat illud spālē
Et cum ad cognoscēdum deū vixē mōdū factū, multū n. p. uerū nō itaqz
ignō. Et hoc nō gō pplexy culpā idē qd nō p m illā vitare anteqz illumine^t p m
ipm - qd adhuc manet pplexy, aug. de corētiōe et gra diuī de gra p uerū nō
qz dat m p uerū nō dat, quibz aut nō dat^{ur} iusto negat, Salsim m p uerū nō
antē orig^{inē} m uerū nō qd nōa culpa possit nō dari Item uerū nō qd illud
m uerū nō qd p isto aliqz faciat, uel nō, sino qd nō gō m p uerū nō qd illumine^t
vel nō, Et sic sine culpa ipm sūt pplexy - I si opōt cū aliqz facere anteqz illud
m uerū nō, cōtra illud nō pōt ē nisi pecc^{at} pecc^{at} aut nō regit ad illum
natiōē, Et pplexy ipse m eadem d. diuī qd nullū qd ē meritū ē deo,
gruo ad pōt^{ur} grāz uel aux^{to} spālē - qd nō regit ad pōt^{ur} qd illa uideret meritū
de cogno Item dato qd ex culpa sua talē nō illumine^t adhuc eī m
cōueniens qd ex culpa pcedenti necē mēderet in nouū pecc^{at}. / ad hoc
arg^{to} nō necē pplexy qd nō obstāte qd deus negat alium spālē aux^{to} ad
vitandū pecc^{at} mihicō m m p uerū nō qd ista p uerū nō qd
ex pecc^{at} orig^{inē}. Et ita n. expōt in illa d. 26. q. 1. m fere, sicut dicit ex
ignō: quā m uerū nō qd ex orig^{inē} pecc^{at} agerit qd nō det. Sed hoc profecto
nō nō catholice dicitur. Item qd ista nō qd aliqz audiuī cognoscere deū
ē, et pplexy m fere et oīa referēda m ipm, nō solum gō spālē aux^{to} sed gō
spēs pphetas, ut pōt. qd si quis ita natus et educat^{ur} eēt sine religioē et
doctore nullo m p uerū nō vitare pecc^{at} nisi in ipso pōt nō qd ista vltimē rōnē
anteqz qd qz boni aut mali egisset reciperet spēs pphetas, qd qd pplexy faciat
necē. sūt pecc^{at}, sūt si deus pōt alios dicit mihicō angelū m uerū nō qd
mō dato qd statim mihicō p uerū nō qd vitare pecc^{at} qd ipm au
dūe p uerū nō qd vitare pecc^{at} nec pōt credere pplexy audiat, nec tñ hoc salsim
faceret qd magis m uerū nō qd vitare pecc^{at} qd vitare pecc^{at} ut pplexy
hōcō - hōcō uerū nō qd vitare pecc^{at} etideo salsim velle dōno defendere qd
altū moratē bonū regnat uerū nō qd vitare pecc^{at} ut pplexy
Tenere simul qd qd vitare pecc^{at} illa circūstātia eēt indifferēty, sed qd m
moralibz nō pōt sollicitum ē an possit aliqua semā dōp mō defendi aut
quomō respōdere possit arg^{to}, sed cōsideratiōe potius qd uerū nō qd vitare pecc^{at},
pplexy sūt qd ad dubiū pplexy oīa nō salsim qd uerū nō qd vitare pecc^{at}

Et si deū nec cognoscas nec possis cognoscere pōt bonū moratē agere, hōcō
pplexy qd uerū nō qd vitare pecc^{at} qd vitare pecc^{at} ut pplexy qd qd vitare pecc^{at}
liberū arbitriū qd nō solum cognoscere bonū et malū, sed etiam facere et uelle
ut sup^{er} dicitur qd nō loquit^{ur} pplexy aut theologū de ipso rōnē aut libero ar

arbitrio nisi ad bonum remanet, sed dicitur amicos et misericordiam. qd si ad alium
bonum referretur relatio in deum tunc qui non agnosceret deum non solum non
posset bene agere, sed nec cognoscere quod bonum. Item si ad bene agendum
refertur relatio in deum vel hoc quod de iure naturali vel positivo est divinum.
Item non videtur aut hoc non sit novum in lumine naturali, neque aliquid per se
dicitur, quod tamen naturale habetur, immo sicut semper Gregorius nec cognoscit deum
sine auxilio speciali. quod non quod de iure naturali, positio autem non constat. Unde nec
non Paulus cum dicit omnia in gloriam dei facite. voluit utique non solum per se
sunt Item dato quod per illius relationis Paulus apparet excusari
ignorantes. No. 4. 10. quomodo. inuocabunt inquit non crediderunt, qui
non crediderunt sine culpa uisum per se et dicitur quod est non inuoca-
re uel non referre nullam actionem suam cum sine uel per se. Item de rela-
tione formali in deum, vel committenti uel ei precedenti, ita tenet Cajetanus.
22. q. 10. ar. 4. dicitur quod per hoc quod ad hunc humani fuerit in bonum bonum uel
tuali referatur in deum, si fuerit in res eorum quod deus instituit, sicut et
sua natura fuerit propter finem. 2. per. et tamen non semper referatur in deum
non ab ipso agente, ut dicitur hinc deus cum cooperetur in deum, aut per hunc
cum fuerit in deum referatur quod ad alios fines, non ab hinc in deum
formali, sed a superiori intelligentia, ita cum hinc operatur bonum ex parte hinc non
referatur in deum, tamen illi alii relati sunt in deum ab ipso deo quod omnia propter
se de ipso operatur et, sicut suus est quod eorum suum officium facit sicut dicitur cor,
tamen uoluntate facit propter deum et ad finem quem deus ordinatus facit.
5. in 2. d. 38. ar. c. 2. et magis dicitur unus quod finis utique. s. deus. Ita
et uoluntate dicitur unus et finis utique. s. deus, in hinc in hinc tamen sunt
alii fines primi utique illi finis suus debita relatio uel hinc in hinc
eius debita uel, debita autem relatio saluat in illa finis quod uel hinc
ultimam finem per se. Item est facere ad hoc quod. 5. in. dicitur. 12. q. 21. ar.
3. et 4. quod homo natura gratia civile et sociale, gaudet in hinc autem
uoluntate uel hinc gratia, quod ergo aliquid in hinc in hinc hinc hinc
hinc hinc, facit et in hinc publicum hinc, sicut quod per hinc hinc
bonum hinc hinc, cum hinc hinc hinc, atque ita laudem et hinc hinc, non
a privato hinc. Sed a tota et hinc hinc, et laudem hinc ab eorum hinc
aut collegio hinc. Et si ille nec collegio nec hinc cogit hinc hinc
sic ergo quod bonum et uel per hinc uel hinc hinc hinc hinc hinc hinc
deus quod uel hinc hinc et maxime societati humani et si hinc hinc hinc
et corde hinc hinc hinc hinc hinc hinc hinc hinc hinc hinc hinc hinc
deus hinc hinc hinc hinc hinc hinc hinc hinc hinc hinc hinc hinc
tamen quod deum offendere et tamen bene agere nemo possit nisi deo placeat
Audeat, neque quod non laudem et hinc hinc hinc hinc hinc hinc
in amicum suum aut alium neminem est quod hinc hinc hinc hinc hinc hinc

ut quia q. scilicet memq. dei co'demnore et d'iaofeuia collata in hoies dei filios
q'no respectu deifiamt neq. deus p'cipit honorare f'entes q'per au, sed
honorare solum, scilicet de alijs p'ceptis, ut implere ut ubiq. ijs expediat
sunt. n. distincta p'cepta de iura d'ni et de rebz humanis, atq. adeo
m'ne necc. q' in oibz alijs actibz dei collere.

3^m dubi^m in hac r'g' q'z an ois talz p'uamens ad ussum r'omij possit
peccare, et loq'mus semp de illo q' deum nec cognoscit, neq. q' cognoscere. Et
quidem p'p'to neg. f'iam arg^m nec leuia nec pauca, nec ita facile
expediunt. n. n. q' ille q' deum no' cognoscere p' q'dem t'p'e nec peccare
possit, et p' quidem q' deum e, mo' deum e' d'nm q' p'ambat ad legem
diuina, ut. 5. d'no. ait 22. q. 16. ar. 1. q' p'p'riam ante s'cep'tione legij
unquiq. faciat subiectio ad legis latore' s'us s'us illud accedente ad deum
q'ij credere q'z, nec q' intelligi. utq. recipiat legi' ab illo q' non
cognoscit superiore. Unde q' no' tenet recipere aut cognoscere d'nm aut legis
latore', neq. legem e' tenet recipere, q' isto q'ue potimus s'ne culpa sua
ignorare deum no' tenet recipere legi' dei, neq. illi obedire, sed p'ca^m g' d'ic
tu uel facti uel uoluptati co'tra legem dei, ut ait aug. 22. co'tra fausta
et Amb. l'ib. de paradiso, et mago. 3. d. 38. dicit q' q' p'uaricatio legis
diuine, et exlestia' m'obedientia m'adatorz. q' n' q'ntali no' possit
e' p'ca^m, et co'firmat, d'ne sequi. q' no' tenet d'nm neq. superiore' cui de,
neq. obedire. q' no' obligat a leq'ua lege, q' no' peccat, co'seq. q' factu' m'e
no'z q' nullz tenet a leq'ua lege nisi superior neq. peccat nisi faciendo
co'tra id ad q'd tenet' n'co'mittendo id ad q'd tenet', si an' q'z m'auis ite
cedit ad isto. q' eto'z, et p'ans exusat' ignora' m'auis. 9. /

Item sequi no' g'adeus. q' nullu' q' peccat' e' co'seq. de n'la q' iudicatu' g'p'te.
no' g' m'isi co'tra legem dei, an' q' m' uincibile' creditu' ad isto. q' et co'ns
Et co'firmat q' s'us q' impote' no' e' deus nullz obligaret, sed p' eodem m'
h'ic d'nm q' no' sit aut' itaq' no' possit s'oni ansu, sicut q' t'ia ad obligatio'
p' eodem p'fecto h'ic q' quip' no' h'eat legi' uel ignoret m' uincibile' de non
h'ere regē o'no, no' g'rao' p' d'um d'icere q' rex obligat me de quo ego m'ia,
ad i' iudicio q' no' g' r'is, meq. p' q' s'attem m'oi mo' g'rauersio adeo
q' si no' uel deus no' m' q' e'at mo' e' Item ap' q. no. 4. uis no' g' lex, neq.
p'uaricatio, uis p' p'uaricatio' m'ne aliud n' m'olligere nisi p'ca^m.
q' uis ignorat' lex m' uincibile' e' no' uis p'ca^m. q' idem u' iudicatu' q' no'
sit lex d'p' ignoret, uel co'firmat, q' lex no' obligat nisi p' m' uicibile' in
decretz leges m' uicibile' cu' p' m' uicibile', q' si q' ignorat' legi' no' obligat
legi' Item q' ad q' g' r'omij et m'aly m' q' t'ia g' co'firmat' uel d' p' m' uicibile' r'omij
2. Item. sed r' humana no' h'et m' obligati' neq. r'one legi' nisi a lege
diuina q' si q' p'p'to igno' exusat' a lege diuina. q' a lege r'omij, et h'ic
m' q' leges humanz no' obligant nisi uis. Leges diuine q' ois p' o' h'et

plūs à dno deo gr No. 13. Et dicit in Euang. Joa. 18. nō habes potestatem ad
uersū me nisi tibi data eēt desup. q. nec ē rō hūm. nō hēt vim obligā
di nisi a lege diuina. / Item de malum quod malum qd p̄hibetur lege deo
na, q. ignorat lex eterna nō qd ex causa pecc. sed q. ignorat deum
ignorat legem dei uel potestatem gr. q. excusat ab oī pecc. anō gr. s. rō. 12.
q. 71. ar. 6. ad 4. ubi dicit q. cū dicit q. nō dē pecc. q. malum qd p̄hi
bitum p̄hibetur p̄hibetur p̄hibetur, sed dē pecc. q. malum qd p̄hibetur
lege eterna. / Item No. 1. qui cū deū cognouissent. Unde nō q. si
nō cognouissent eēt excus a leg. / Item ut. s. rō. diuini illi ad. s.
pecc. q. dē ap̄t̄is cōsiderat ut gr. cōtra rōnē, sed a vultu q. uel ofensa
dei, moralē autē nō q. qui ofendat eū quē nec cognoscit nec tenet cognosc
cere, excusat q. potestatem q. talis ante q. cognoscere nec potest cognosc
cere, sed incipit ingreere an̄sit deus necne, hēt talē p̄p̄t̄is s. si rōnē
ē deum Ego vellem illi placere in oīq. tunc nō q. qd facias q. ex
cuset. / Item si q. ignorat inuincibilē dicit q. nō tenet p̄ceptū
dei. q. q. ignorat deum, nō tenet p̄ceptū dei. / Item si rōnē dicit
inuincibilē dicit q. ad p̄ceptū nec p̄ceptū nec p̄ceptū. / Item si rōnē
nō impedit ei pecc. / Item si rōnē dicit q. si nō cognoscit deū pecc. nō hēt sum.
Nō q. dicit et alia hīs similia q. q. p̄ceptū negatū afferri p̄ceptū certe nō
parū mouere possent ad suadendam p̄ceptū negatū. / Item si rōnē
noscit uel potest cognoscere deū nō p̄ceptū peccare. /

2 q. parte autē affirmat. nō opp̄s multa iudicere cū sit cōfessio oīū
doctōrū q. quāq. hēt affir. rōnē p̄ceptū et male agere. / Item hōr. rōnē
distinguit. / Item rōnē autē liberi arbitrii, sed p̄ceptū q. dicit q. aliquid sū int̄m
dece mali ut mediatū cōsentia autē et doctōrū. q. si fiant ad hūm. rōnē
rōnē dicit pecc. / Item p̄ceptū ap̄t̄e ex illo p̄ceptū. q. multi dicit
q. obedi. nobis bona, signatūq. sup. nos lamē vultū trāditō. / Item
vī tolli excusatū ignoratē. / Item alia p̄ceptū. p̄ceptū nō eēt nec a
p̄ceptū nō q. facit aliam aliam q. dicit nō rōnē fieri, q. in tali casu p̄ceptū dicit
cerent si nō p̄ceptū peccare. / Item certe nō dicit nō certam q. dicit dicit
sit ad p̄ceptū dubiū, et licet more juris cōsuetōrū noua dogmata
afferere et rem in dicit rōnē vocare, nō videtur ad p̄ceptū defendere duas
p̄ceptū seques. /

2 p̄ceptū q. hēt affir. rōnē p̄ceptū dicit et male agere dicit peccare. / Item si rōnē
2a p̄ceptū q. quāq. nō cognoscit nec p̄ceptū cognoscere deū nō hēt rōnē
Et si de eodem quo p̄ceptū q. dubiū tunc p̄ceptū q. 2a p̄ceptū q. 3a p̄ceptū dicit
p̄ceptū hēt dubiū p̄ceptū nō hēt p̄ceptū q. f. talis hēt rōnē q. nō p̄ceptū
cere deū, sed dicit q. dicit p̄ceptū iudicium de illo et de p̄ceptū usque ad

nec bene nec male et agere, sicut supra diximus, quod quodcumque quod sciat usum rationis
 in actibus suis vel in bonis vel in malis, si enim non possit sufficienter deliberare
 de moribus deus quod simpliciter sciat usum rationis ut loquitur Theodorus dicitur, ita
 in deo deum deo quod cognoscit nec cognoscere potest deum quod quodcumque sciat ratione
 et intellectus non dicitur scire ad usum rationis, quod non potest deliberare de bono et
 malo, quod profecto ut videtur sententia. 5. Tho. 12. q. 19. ar. 4. Et q. 71. ar. 6. nihil est
 bonum aut malum nisi quod sciat aut gerat in lege divina. Et ideo quod non cogit
 nisi legem divinam loquitur ei proprium ad deliberandum de agendis, ita
 non dicitur scire usum rationis. Et ostenditur hoc quod si est impossibile quod sciat
 et non proprium quod sciat circa agibilia quod sciat circa bonum et malum scire proprium
 speculationis sciat, imo quod si sciat circa et mechanicas non dicitur scire usum
 rationis ut certum est. quod assimilari si non sciat nonam dei, et illud quod proprium ad
 cognoscendum bonum et malum quod sciat cumque sciat si sapiens in alijs non dicitur
 scire usum rationis, sicut nec sciat quantitas est si desinat de medici
 ad finem et hanc partem agendi et non agendi non dicitur scire liberum
 arbitrium quod non cognoscere bonum aut malum in moribus et possent hoc con-
 firmari ex illo No. 1. quod cognovissent deum non sicut deum et scire veritas
 ita ut sint inexcusabiles. Unde videtur quod si deum non cognovissent non excusabiles
 nec viderent quod sciat possent hoc vehementer impugnare nec quod magna inconvener-
 tia possent ex hoc scire, et maxime quod ut supra dictum est scire quod sciat deus factum
 est ut hoc vel non possent contingere, vel bene ad modum tunc ut non possent
 quod scire nonam deo non videtur inconvenerens scire quod sciat motu non sicut in max
 boni aut mali quod sciat in alijs bene intelligat. Sed quod hoc videtur paradoxi-
 et non omnibus animis placere, ideo ante No. ad dubium affirmat quod sciat quod sciat.

Antequam aliquid aut cognoscatur aut possit cognoscere deum per peccata. Hec
 propter peccata iam potest adhuc per peccata quod agere contra conscientiam quod sciat
 per illud peccatum, quod non scire scire peccatum est, in enim ut ex parte de peccatis a cons-
 ciantia falsa sui mala utroque dicitur consentire, sed ignorans sic deum quod
 facere contra conscientiam, quod nunc homo peccat, quod malum nunc facere innocenti
 peccata est honoranda deo, quod potest male agere et peccare peccare. Et confirmat quod sciat
 quod sciat illi vel negabant deum esse usum rationis, vel quod negabant scire quod sciat
 ad deum pertinere facta hominis ut de moerore et spem, dicebant enim aliqua
 esse bona, alia mala et peccata. Et laudabilia et vitiosa operabilia, quod illud non de-
 pendet ex nona dei. Item aliquid nullum proprium morale est presentia
 in moribus. Item scire quod quod non sciat evidentiam quod deus quod non sciat scire
 et aliquid malo aut peccato. et manifeste quod sciat scire peccatum
 vel homicidium de peccatis ex hoc proprio quod sciat quod sciat scire scire
 et de peccato proprio quod sciat scire. Item homicidium quod sciat scire scire scire
 scire maiore evidentiam de deo quod deus scire aut scire.

Ad rationes aut in contrarium gregori. q. d. am. hinc inuen - 3. d. 39. Tenet duo p. q.
dato q. impote q. no est dny, adhuc est pecc. Et malum morale. / 2. q.
dato q. nulla est lex prohibita diuina adhuc est pecc. Inuenit com. tam
multa est pecc. ita sibi mala q. no sunt mala q. prohibita diuina
funda. q. q. pot. magis adhuc magis male agit, salp. q. ut agit contra
recta ratione sua humanae siue angelicae, cu. q. hoc posset esse necesse nec
aliqua lege diuina exite, q. illa dico dicta cu. uoluit. Sunt uero / Item
No. 2. gentes q. legem no. fieri nate q. sunt legis fauunt, ipsi n. sibi sunt
lex q. no. sufficit. cofirmat q. si no. mala nisi q. prohibita, cu.
posset me esse prohibita posset me esse pecc. Usque ad hunc diu. et p. iurium
posset no. esse mala. / Sed hanc p. q. nulla n. pot. placet nec g. m. h.
interdigne uel quom. aliquid peccet si dno no. obligat, nec ideo q. m.
obligat no. fieri sup. uice, atq. adeo si uel alius no. est uel me peccet, ego
no. dubito q. nullum est proprie pecc. aut malum morale, q. posset esse
pecc. sius q. in n. uel in arte, nec est p. t. malum q. ho. interficiat,
p. q. q. magis interficiat magis. / Item ois obligatio est ex lege, sed
lex no. pot. fieri nisi a. d. uice uel sup. uice. S. 2. ho. 12. q. 90. ar. 3. q. u. d. p.
dici, q. est in alijs q. de mala sum. si s. am. a. u. h. d. diuina desi.
nunt esse mala u. interficere innocente. q. sig. q. q. p. t. a. bonitas aut
malitia est ex a. h. d. diuina. / ex quo infero corollam. q. d. magis obligat
nullo m. p. q. q. no. pot. sup. uice, nec p. contemp. p. t. a. q. d. sit a. u. m.
obligat, si n. g. p. de lege no. sit q. p. t. a. hoc uel q. faciat illud, tunc
q. obligat a. d. g. o. se u. s. u. m. u. s. s. g. n. a. e. s. i. u. m. , s. i. o. q. q. d. ad
ex. f. a. u. i. t. a. u. q. c. o. n. s. t. i. t. u. e. n. t. l. e. g. e. g. r. a. t. s. i. n. f. a. u. i. t. q. no. obligat, nec
q. m. i. s. s. i. o. d. a. u. i. t. a. u. t. e. n. t. i. n. d. a. u. i. t. i. n. d. e. o. q. p. e. o. b. l. i. g. a. t. i. o. s. e. d. c. e. n. t. i. n. e. /
2. m. f. e. o. q. q. d. o. i. e. a. p. e. r. a. t. a. d. l. l. e. o. s. q. s. u. n. t. q. d. a. m. q. d. e. u. y. n. o. p. o. t. f. a. c. e. r. e. u. t.
p. e. i. t. a. r. e. , n. o. f. u. a. r. e. p. m. i. s. s. i. , e. t. s. i. m. i. s. s. i. a. , t. n. m. a. l. e. c. o. a. d. u. n. t. q. s. i. f. a. c. e. r. e. u. t.
p. e. c. c. a. t. , n. o. n. d. e. q. i. p. o. t. i. n. t. u. n. g. e. n. t. d. e. u. y. m. e. t. i. i. p. e. c. c. a. t. , n. o.
p. l. u. s. q. s. e. q. u. t. d. e. u. s. f. a. u. i. t. d. e. u. o. c. o. n. t. r. a. d. i. c. t. o. s. q. p. e. c. c. a. t. . p. o. t. c. o. r. o. l. l. a. m. q. d.
no. tenet nec obligat, sed ex eo n. impote. s. am. m. e. t. i. i. s. i. u. s. n. o. e. s. t. u. e. l.
m. o. i. u. e. l. e. g. o. t. a. r. e. , e. t. u. i. c. o. r. e. l. i. c. i. t. a. i. m. a. g. i. n. a. t. i. o. g. r. e. g. o. r. i. j. a. t. o. 2. a. d.
a. r. g. t. a. f. a. c. t. a. d. i. u. i. c. i. s. s. 2. h. o. 12. q. 19. ar. 4. ad 3. m. q. l. e. x. d. i. u. i. n. a. d. u.
p. t. e. p. o. t. c. o. n. s. i. d. e. r. a. t. i. a. n. o. b. i. s. n. o. n. u. s. q. i. n. i. p. o. t. e. s. t. , u. s. i. c. s. i. n. o. g. e. n. o. b. i. s.
i. g. n. o. r. a. , a. l. i. o. m. o. p. r. o. u. n. t. u. s. n. o. b. i. s. i. n. n. o. d. e. s. i. t. u. e. l. p. l. a. m. e. n. t. e. , u. e. l. p.
r. e. u. e. n. t. i. o. s. , e. t. s. i. h. o. c. n. o. s. o. b. l. i. g. a. t. , d. i. c. o. q. q. a. d. h. o. c. q. a. l. i. q. u. i. s. o. b. l. i. g. a. t.
l. e. g. e. d. i. u. i. n. a. n. o. o. p. i. u. s. f. e. r. i. t. f. a. c. i. t. e. s. t. a. l. i. q. u. a. l. e. g. e. u. e. l. l. e. g. i. s. l. a. b. o. r. u. e. l. a.
q. u. o. l. a. t. a. f. i. t. , s. e. d. s. a. l. p. q. r. a. s. s. e. i. t. a. l. i. q. u. i. d. e. s. t. o. m. u. e. l. m. a. l. u. m. , e. t. s. i. s. i. n. o. i. g.
n. o. r. e. t. a. m. q. r. e. g. o. r. i. u. m. u. e. l. m. a. l. u. m. , u. e. l. u. e. i. t. u. s. i. t. p. r. o. h. i. b. i. t. u. n. e. c. e. , u. s. i. c. i. t. e. q.

qui ponit sine cognitione dei ad huc ex causa postea ponimus eum boniter assum-
 zione cognoscitur ad huc mala, aliud eodem ut hoc est ut possit peccare, qd
 cognoscitur ad huc eum mala? et hoc est malum. 1. 5. 2. 12. q. 21. ar. 2. ex
 hoc ab hunc graudat aut culpa qd est bonum uel malum ut hoc est certe dicitur
 firmat apparet qd signa dei in uina. si dicitur exusare in pecc. q. dato q
 igno. est culpa? de obiectis ab alij? et hinc legis diuinae. Et qd dno ex negli-
 gentia causa ignoraret dei e no teneret timorare peccata nec diligere d.
 2° cons hoc est affertur dicitur qd nup negates dea e, solam peccati illo
 pecc. Et no fornicato, nec occidendo. q. nullo m. grad mite dicitur qd dno au
 qd, na sunt ignorantes dno in uinabit oino exusat a culpa, ita est
 ignorates in uita h^o peccati dicitur. infidelit, in exusat ab alij p
 ceptu dno, ut de confessio eucha. et alij, nec sacraem peccati qd no confit
 uel sumit eucha. q. e. et simili signa. dei exusat ab o pecc. q. e.
 igno. culpa? dei exusat ab alij peccati contra legem diuinam. Et hoc est
 nesci ad oia argta. et dicitur p se uero in corde. qd qd ille qd peccatis ad
 uisum rone ne hoc nec possit fieri noq de deo posse in hunc m. peccare.

sed ex alio capite qd peccatis ad uisum rone no possit peccare, saltem
 et instanti uisum rone qd eum qd hunc noim dei, ut jam loquimur de
 deo eo qd naturis et educat qd in uera religio. Et qd sic max. in uia. s. ho.
 ho no p peccare in p. instanti sui e, q. nec in p. instanti uisum rone,
 arg. q. s. 2. ho. Tum in multis alij locis, tum in p. q. 5. ar. 5. sed
 eiq. qd qd hunc pcedens ante uisum rone ut oino admittit reprobata
 qd ad boniter uel malitia hunc spectat, nec ut maiore p hanc fieri
 ho qd hoc qd p uisum sine uisum rone qd si nunc in ipso e cu uisum rone
 qd si in ipso e cu uisum rone no p peccare qd nec ille qd nunc p hanc
 in ad uisum rone. Et confirmat hoc sic p uer qd amos qui dicit p
 hoc instanti accidet uisum rone, si in ipso hunc uisum rone, et si
 alij quid dicit in eodem instanti cu uisum rone, certe nullat
 ro qd p uisum rone peccare dno 29, Et confirmat qd si adam no p uisum
 peccare in illo instanti in quo creat qd nulla ut ro, qd si creasset formam
 hunc ante sine uisum rone, qd hoc alij dicitur qd peccare qd p hunc
 uisum rone. 11.

2. argi rone. s. 2. ho. qd p abq creat rone qd ex inclinatio. nati, sed in di,
 natio nate, no p e ad malu. qd p q abq no p e malu, maior potest qd
 illud qd p se p p qd qd p hunc, sed nati sunt se qd p abq qd ex inclina-
 tio nati, minor aut p qd inclinatio nati tribuit gnanti. 3. p hunc dicitur
 motu grauii dicitur, qd si abq ex inclinatio nati eel malu tribuit deo,
 sed hoc arg. ut eodem m. peccare in p. instanti uisum rone, qd d p. abq hunc

Tunc v' e' ex incantatio' nat'i, sicut in p. instati sui e' - g. d p' q' aduq
 tunc no' potest e' pecc' / sec' dicitur q' p' q' aduq' n' p'uenit ad uffu'
 r'om' in q' sui dicitio' sui, sed illa no' p' e' mala / q' q' aduq' in uffu' r'om' no'
 e' mag' / maior v' . & p' h'is amabilia ad alioq' sum' ex amabili' /
 ad se - g. p' q' aduq' gl'ia' dicitio' sui, minor p' q' d' d'ice' seip' / et ex
 in cantatio' nat'i . g. no' p' e' mala / i'is no' obstat' / r' q' p'uen
 m' ad uffu' r'om' imp' instati p' peccare q' q' alter ad bon' v' malus
 hoc . n. importat' liberu' arbit' . et g. s. tho. 12. q. 39. ar. 6. dicitur
 q' amalia' se q' d' q' d' p'uenit ad uffu' r'om' sicut nec q' d' d'ice' d'ice'
 sacro, et s' d' d'ice' q' d' d'ice' p' q' d' d'ice' totu' aduq' tenet
 q' illo t'p'e' uel no' / si no' facit q' peccat' / si facit q' recipit' q' d' d'ice' q' d' d'ice'
 q' d' d'ice' totu' ad q' d' d'ice' deus no' deficiat' in reu' / r' ad salute' / u' q' d' d'ice'
 r' q' d' d'ice' / Ad u' q' d' d'ice' d' d'ice' ad d'ice' d'ice' q' d' d'ice' q' d' d'ice'
 e' p' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice'
 q' d' d'ice' no' in d' d'ice' negare q' d' d'ice' in p' instati sui e' no' p' d' d'ice'
 re, sed solum q' p' q' aduq' no' d' d'ice' e' pecc' / seu' d' d'ice' p' d' d'ice'
 nec arg' e' q' alio' v' p' d'ice' / n' q' d' d'ice' q' d' d'ice' p' d' d'ice'
 p' d' d'ice' / et sic d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice'
 q' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice'
 ad hoc d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice'
 d' d'ice' / At' d' d'ice' d' d'ice' p' d' d'ice' ad mete' . s' d' d'ice' . negat' d' d'ice'
 facta' mag' d' d'ice' a p' instati e' d' d'ice' ad p' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice'
 et no' d' d'ice' q' d' d'ice' tunc p' d' d'ice' ad uffu' r'om' / p' d' d'ice' h' d' d'ice'
 multos alio' v' q' d' d'ice' in intellectu' / d' d'ice' se, et q' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice'
 alio' v' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice'
 ante uffu' r'om' nihil faciunt ad bonu' / uel malicia' / faciunt t'
 ad ordine' alio' / u' s' p' d'ice' q' d' d'ice' alio' alio' d' d'ice' ad uffu'
 r'om' / quot no' p' d'ice' h' d'ice' / si illi no' p' d'ice' / notu' . n. q' d' d'ice' d' d'ice'
 t' d'ice' ante uffu' r'om' facit multu' ad alio' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice'
 adeo' p' d'ice' in d'ice' ad more' q' d' d'ice' fuerit institutio' / e' d' d'ice' d' d'ice'
 r'om' / bre' d'ice' d'ice' d'ice' d'ice' d'ice' d'ice' d'ice' d'ice' d'ice' d'ice'
 d'ice' d'ice' ante uffu' r'om' / a' d'ice' d'ice' d'ice' d'ice' d'ice' d'ice' d'ice'
 q' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice'
 tans d' d'ice' anno' / si p' d'ice' nulla' d'ice' h' d'ice' / hoc de q' d' d'ice' d' d'ice'
 q' d' d'ice' d' d'ice' d' d'ice' . //

An dubium circa eandem q' an possit q' d'ice' p' d'ice' uffu' r'om'
 ad peccatum veniale q' mortale, hoc q' d'ice' d'ice' p' d'ice' p' d'ice' ad
 d'ice' d'ice' d'ice' d'ice' d'ice' d'ice' d'ice' d'ice' d'ice' d'ice' d'ice' d'ice'

morte / et vi qd sit qd. nā semi plena deliberatio sufficit ad peccatum veniale
 et nō sufficit ad mortē sed p̄ qd imperfecte deliberare ante hoc p̄fectū possit
 qd poterit peccare veniale anteq̄ possit mortē / major cōcedit ab oīq̄ hīs
 legi, et p̄cat' manifesto de moribz subiq̄ circa mām mortē qd p̄fectū deliberatō
 deliberatō nō impedit ad mortē / immo vero p̄bat' qd mātē carnis
 regi ad p̄fecto deliberatō nō impedit, et v̄ ad idē / illud Jaco. 1. carnis
 p̄sistentia cū cōcepit parit peccat' peccat' vero cū cōsumatū fuerit gnat'
 mortē. Et cōsi' qd p̄bat' p̄ p̄p̄t' usq̄ rōnis cōtingit fugere in adultē
 rōis ut hant' sufficere nōm ad peccatū veniale et nō ad peccatū
 mortē qd nō ita poterit cōtingere in p̄. nisi ubi usq̄ rōnis. //

Nam v̄ qd aliqui dicitur uel furia relinquit imperfectū usq̄ rōnis su-
 fficere nō ad peccatū veniale et nō mortē. / qd nō poterit qmātē
 venire ad illā dēsponsē. / Nam hōies velometer iratum excusam
 sepe a mortē circa mām ex grāe mortē et nō a veniali, et nō v̄ qd nātē
 possit qd venire ad similem dēsponsē. / Nam transrōnis accipi' su-
 ceptio p̄uenit. n. ex transmutatōe glōratū nātū, qd nō simul relinquit
 qd poterit p̄uic' hēc' usq̄ rōnis imperfectū qd p̄fectū, et sic peccare
 veniale. / Et cōsi' ex. s. dno. 4. d. 9. q. 1. ar. 4. q. 1. ad 5. ubi
 dicit' qd cōsens' in p̄tali' postq̄ qd singulatim ē sōno aliquid qd em qd
 mortē sicut ex plena deliberatōne veniale, ita sicut ex susceptōne
 / Unde p̄ qd postq̄ quis p̄dicit' usq̄ rōnis qd ita reddite ad illū usq̄
 veniat imperfecte usq̄ rōnis ad peccatū veniale p̄ qd ad peccatū
 veniale qd nō ē nisi post qd ex plene exp̄fectū. qd dicit' qd similitē
 accens' usq̄ rōnis possit ex illo mō successu venire ad usq̄ rōnis, et nō
 n. nō similes qd tam ad hoc et dormiēti dicitur. //

2. Hīs nō obstantibz nō additū, negative, impō. qd ut aliquid p̄ p̄ueniat
 ad talem usq̄ rōnis cum quo possit veniale peccare et nō mortē. hęc qd
 qd s. dno. 12. q. 39. ar. 6. Et 2. d. 4. q. 1. / dicit' qd qd mātē peccat'
 mortē nō ē qd veniale, ut nō ē qd homicidū p̄uic' qd
 malū qd mēdātū uel verbum ouosum. qd nō p̄ quis ita ē dī p̄ qd
 ut possit agnoscere venialia peccat' et nullū mortē. / Item ut nō
 dicit' p̄ deliberatō nō p̄ ē cōtra mām aliquā p̄tali' p̄tali' p̄tali'
 circa mēdātū uel cadū uel vanā glōriā uel aliqd simile, sed nec
 qd ut inq̄r' at aliq' veniale, ut a qd lex cui tenemur obedire. Nec
 qd homo v̄ hōie aut male agere, ut p̄tali' delibera'. itali veniale suffi-
 ciat ad mortē peccatū, ut dicit' qd qd p̄uic' qd qd nō cognoscit qd aliq'
 male in graue et aliq' dicit' qd mēdātū qd malū, hoc n. nō ē
 p̄ dicit' ut p̄uic' omni aliq' agnitiōe sufficere ad mortē. / Item usq̄
 rōnis qd sufficit ad hōie agendū mortē sufficit ad peccatū mortē

sed impote op ut qd hec usse roris ad peccandu veniale quod suffi bre
morale agere q. d. s. Tag et morate peccare, maior bar qd ad bre mo,
rate agentu requit plena deliberatio, unde r. Eth. q. ad bre agenda
opi ut qd agat sciens eligens, r. p. hoc ut sapiens de determinandi, mi.
na Verop qd si qd possit peccare et no bre agere, dicitur vator sine culpa
sua in statu peccandi et no meredi qd in in aruomens, Et eo formal qd no
et in pa offi roris ut manual sufficiens ad peccandum veniale sine
morale q. nec et in ad qd, an qd bar qd nung damq amete nong auditi
gl, de quoy utem qd possit veniale peccare et no morte, nec tace qd possit
veniale peccare et no bre agere. / Item postea probat aposteriori qd
sequit qd possit et peccare veniale cu solo aig. qd infra ostendem qd im.
pote. / 5. ubi. d. qd. q. 1. de. q. ad. f. sic dicit si aliqd est suffi ens
ad excusandu malum peccati multo amplius suffi ad excusandu minus
peccati. sed in pfectio dicit excusat peccati morte, unde multo amplius excusat
veniale, et ita no p. et qd veniale peccat ante illud tpe quo suffi roris hui
ut jam morte possit peccare. / Ad qd vero in cotruai. ad p. no p. qd
nang alijs semiplene deliberat qd possit plene deliberare, qd si ad pfectio
esset possit morte peccare, susi ca qd emng subiti sunt veniale no qd qd
no pfectio p. deliberare, sed qd no pfectio deliberat, unde qd tunc qd alijs
possit pfectio inofuile deliberare circa mam illecebre, qd si no deliberat
alio nong nang sumo. qd tunc qd sufficeret illecebra. / 2. dicit qd
postq alijs plene r. plene deliberavit pfectio p. semiplene deliberare,
sed no ante na in pfectio deliberatio p. pfectio. ex. lo. n. qd p. qd
cognoscat qd homicidium qd peccat in mo. / postea subito cognoscat et malum
sua no confideret et mo. /

- 1. Ad 2m qd de ucl nego qd tag possit pfectio deliberare vel no qd simile qd in
adulto pfectio plena deliberatio, et ita nunc p. et semiplena, nota qd dicitur
- 2. Ad 3m dicitur qd et possit dicitur no ger simile qd in dicitur pfectio deliberatio de
liberatio pfectio, sed malum nego qd possit cotingere, impote qd cognoscat
me dicitur et peccat et no pfectio et homicidium qd dicitur dicitur qd.
- 3. Ad 4m qd p. dicitur qd excusat qd no deliberat no qd possit deliberare alijs r. amng
- 4. Ad 5m qd dicitur assumptu sed p. qd circa mas vniuersales qd articulo qd
r. qd circa mas grauiotes qd leuiotes. / 2. dicit qd dicitur qd no qd impo
ut qd hui usse roris ad deliberandum in ma na qd et possit deliberare
de quoy ma qd seofera dicitur qd. n. qd si qd se mel cog noscat qd p. bre et
male agere de quoy ma agendum, potest dubitare tunc si bona vel ma
la r. p. cogitare utru sit bonum ucl malum, et simile qd alijs dicitur
qd alijs dicitur p. nectare syllogis. ex ma p. physica et no malum. /
- 5. Ad 6m dicitur qd ex dicitur na tag p. deliberare pfectio, sed no de liberat, et p. ut
dicitur qd no est simile qd jam pfectio deliberatio pfectio. / r. p. oia qd
supponat f. m. q. s. ad tpe in qd p. qd p. deliberare et no de liberat, ut qd
sup. p. dicitur qd. / huc dicit qd p. p. et 2. p. r. p. dicitur p. !!

Statim arguere statim facti qd' no oia sunt neq' pot' fieri tale p'ceptu
Statim. Item nup' legi tale p'ceptu q' Tenere a seculis, a sumptu pbat
q' ut cui illud, coarctimim ad magis h' et apud h'ere. et q'eam, v'pe-
bate, v'isolem, et alio p'ceptu, ut exp'cepto illo dilige animam tuam
ex toto corde v' delecto. 6. math. 22. Iluc p'o, sed q' ut dicit q'
dilecto no se ad magis. 2. illud p'ceptu coarctimim ad me ut p' exp.
p'ceptu loci fieri ad p'ceptu apecialiq' p'ceptu nec q' metuo de alijs. /
Item, ubi h'er q' illud p'ceptu dicit statim potui q' alia p'ceptu afor-
matia. Item illud p'ceptu ca'ff' q' dicit q' in laiq' suis q' in
dilecto p'ceptu et agie p'ceptu uel in jejumio fleri d' p'ceptu, uel a
v'is v'is p'ceptu, sed ad p'ceptu ut q' a' d' p'ceptu a for o'ia no tenet alijs
statim q' neq' statim ante p'ceptu. / Aliud veru p'ceptu dedit
celo dei reseruit eisdem arguere. Item, no tenet q' dicit statim credere
q' nec dicit q' d' seq' q' nota ex pau. heb. ij, accedente ad deum op'p'
credere q' d' sed an' p' ex eadem paulo Ro. 10. quom' credent nisi
audiant, q' m' a' audiant sine p'ceptu, sed n' q' dicit statim p'o
h'ere p'ceptu q' succedere. / Confirmat ex eodem pau. q'
quom' inuocabant in qua no cadere v'nt, sed de hoc plura in q' q'
v' off' h'ic p'ceptu tenet capuo. 2. d. 40. q' v' m'ca ad arg' s' d' h'
citra 2. q' ubi v' tenet q' statim q' alijs p'ceptu ad iustum
roni, reseruit se v' sua in deum, aut peccat morte, et putat se p'bere
ex s. v'ho. sed certe no p'obatur.
v' 2. q' dicit tenet ad alijs a' d' statim, h'ic p'ceptu no v' r' d'
corta, sed q' p'ceptu h'ic s' d' d' co'ra co'ra q' p'ceptu s' h'ic, et q' s' d' h'
iz. q' d' ar. 5. v' 2. d. 42. q' 1. ar. ad 7. m' ubi dicit p'ceptu q'
no v'ff' roni h'ic, s' d' p'ceptu q' d' in se q' d' alijs q' ei q' d' infundit, si aut
no p'ceptu morte q' d' d' h'ic p'ceptu q' d' de sua salute cogitet et ei p'ceptu d'
h'ic p'ceptu q' d' h'ic rone s. v'ho. in loco citato, q' d' no p'ceptu ma no
gligentia q' alijs no d' p'ceptu de rone v'is d' h'ic, ex qua d' p'ceptu d'
salus et damnatio ei. Item statim p'ceptu aut bre' aut male
agere, neq' h'ic p'ceptu a' d' h'ic p'ceptu d' d' d' v' m'ca. Item statim
ei p'ceptu d' p'ceptu de suma v'is v' d' d' alijs v' r' d'
causa neglig'. Item si q' d' h'ic cura alteriq' quo ad o'ia d' rone
ei q' d' d' p'ceptu uel p'ceptu d' h'ic v' q' p'ceptu d'
ca' d' si no statim p'ceptu d' salute alteriq', si statim alijs p'ceptu
q' d' p'ceptu q' multa maiori rone v' q' d' d' d' d' p'ceptu Item a
posteriori q' d' q' d' alijs h'ic v'ff' roni fecit t' d' q' d' d' d' in
v'na v'is sua, et t' d' d' d' d' no v' co'ced' endu, ego nec illud q'
conseq' p'ceptu manifeste d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'

qui si nullū adū tenet hōi statim, s. s. sed negatūe et moxial Jam / 39
 fōi vōi adū tenet et et dā nabi, / Et cōfē ille s. ergo suauū māda,
 dōi cōfē nō saluū, s. nō ad vniuersalē verū dōi deū math. 19. si uis
 vitam regnē suā mādata, / Nam si nō tenet statim, s. p. tūc salū
 peccare veniūt, et tūc si illegit impetū origi. ou. cā pōtō veniūt dōi
 q. v. nō ueniūt, q. nō p. ueniūt in limbo q. nō hēt penā sensū nec in
 purgatoris q. gēniā ad glāz nec infēni, //

3. 9. Talē tenet recōuerere in bōm. com. quō tūc p. / s. est - cōformiter
 ad cognitōē quā hēt, hōi p. d. exp. d. e. t. q. d. si tenet ad aliquem adū
 nō p. e. in incognitōe, s. p. p. uis cōformiter ad cognitōē quā hēt,
 nō q. s. si d. e. d. d. q. uis p. tractatū et dep. deliberatione nō
 p. e. uis p. t. u. n. m. n. q. n. e. e. q. m. e. l. e. c. t. i. i. n. o. i. s. i. b. u. s. q. /
 cedere .i. p. h. et suū s. m. p. t. e. in cognitōe q. u. s. p. q. n. o. u. i. s. p. e. r. a. u. t. g. r. a. /
 o. n. i. s. u. a. i. n. a. g. n. i. t. i. o. e. p. h. e. a. p. r. i. n. c. i. p. i. a. v. n. i. u. e. r. s. a. l. i. a. v. d. e. l. e. g. e. i. m. a. g. i. s. v. n. i. /
 u. e. r. s. e. l. e. g. s. u. m. n. o. t. i. o. s. q. / et o. p. p. i. n. t. e. l. e. c. t. u. i. a. s. i. l. l. i. q. i. n. c. i. p. e. u. s. q. e. l. l. u. d. p. n. /
 c. i. p. i. u. o. p. p. v. i. u. e. r. e. c. o. f. o. r. m. i. t. e. r. a. d. r. e. c. t. u. t. o. n. e. / exp. d. h. o. i. h. o. n. e. s. t. e. v. i. u. e. r. e. /
 nō g. f. u. i. e. n. d. a. i. n. f. u. r. i. a. u. e. l. a. l. i. q. d. h. u. i. u. s. m. o. d. i. q. d. p. i. e. n. o. t. i. t. u. m. n. a. l. i. /
 e. i. a. p. u. d. i. l. l. u. q. r. a. d. u. c. a. n. t. q. r. s. m. e. n. t. a. e. r. e. l. i. g. i. o. d. e. i. / u. e. e. a. p. u. d. e. u. m. q. s. i. n. g. /
 l. i. t. a. t. q. a. u. e. l. i. q. u. a. r. e. l. i. g. i. o. d. e. i. / a. l. i. q. d. t. a. l. e. r. p. r. i. n. c. i. p. i. u. u. o. l. l. e. n. d. i. q. d. u. s. q. /
 a. i. n. e. o. p. p. i. n. e. p. u. a. r. e. l. e. g. e. m. d. e. i. / nō h. e. a. t. a. g. e. r. e. c. o. t. r. a. p. r. e. c. e. p. t. a. d. e. i. / u. e. l. /
 a. l. i. q. d. s. i. m. i. l. e. / q. n. i. m. p. o. t. e. u. s. q. c. o. g. n. i. t. i. o. u. e. l. d. e. l. i. b. e. r. a. t. i. o. s. i. u. d. e. l. e. e. /
 m. o. f. t. i. a. u. e. l. e. c. c. e. p. t. a. n. t. i. a. / u. e. l. c. o. t. r. a. d. e. f. e. r. e. h. o. i. a. d. i. o. u. e. l. p. u. n. c. i. / d. e. i. u. s. q. /
 q. u. i. p. h. o. h. e. t. f. a. c. e. j. u. d. i. c. i. u. d. e. l. i. b. e. r. a. t. i. s. u. f. f. i. c. i. e. n. t. e. r. / t. e. n. e. t. h. o. i. e. p. p. o. s. i. /
 t. u. b. r. e. a. g. e. n. d. i. c. o. f. o. r. m. i. t. e. r. a. d. i. l. l. u. d. j. u. d. i. c. i. u. / e. t. s. i. c. o. g. n. o. s. c. a. t. d. e. u. t. e. n. e. t. p. o. /
 n. a. t. e. c. o. u. e. r. t. i. m. a. d. e. u. m. i. p. a. r. a. n. o. t. o. / a. u. t. p. r. o. p. t. i. o. n. e. s. u. a. r. e. l. e. g. e. d. e. i. / u. o. l. a. /
 u. e. r. e. d. e. u. / s. i. n. a. u. t. n. o. c. o. g. n. o. s. c. a. t. s. a. p. p. r. i. u. s. p. p. o. n. a. t. u. r. e. u. i. u. e. r. e. c. o. f. o. r. m. i. /
 t. e. r. a. d. d. i. c. t. a. m. e. / u. s. p. p. o. n. o. u. i. u. e. r. e. / s. i. n. d. o. n. e. u. o. l. o. h. o. n. e. s. t. e. a. g. e. r. e. / n. o. t. o. /
 m. a. l. e. a. g. e. r. e. - h. o. c. e. x. p. t. e. d. e. u. i. s. d. i. h. o. d. e. u. e. i. q. 14. ar. ij. ad p. u. s. i. /
 d. e. u. i. d. e. o. q. n. u. t. i. t. q. e. s. t. i. n. f. u. l. i. s. q. u. i. f. a. c. i. a. t. q. d. i. n. s. e. g. r. a. d. q. u. i. a. d. e. t. r. a. q. /
 d. e. i. s. p. e. d. a. t. f. u. l. e. m. i. n. e. u. i. s. i. / u. i. d. e. d. e. a. t. q. d. s. i. f. a. c. e. r. e. q. d. i. n. s. e. g. r. /
 d. e. e. n. s. q. s. e. q. d. u. c. t. u. l. e. g. i. s. n. a. t. e. u. i. a. p. p. r. i. e. b. o. n. i. i. s. f. e. q. a. m. a. l. i. / s. i. q. h. o. c. /
 s. u. f. f. i. c. i. a. t. c. o. n. t. r. a. m. a. n. i. f. e. s. t. e. e. x. a. c. t. i. s. / n. e. q. o. b. s. t. a. n. d. q. d. q. u. a. d. e. u. i. n. q. /
 s. i. h. o. c. f. a. u. i. t. i. a. m. a. d. e. u. m. i. l. l. u. m. i. n. a. b. i. l. i. u. m. d. e. f. i. c. i. e. n. t. e. n. s. i. u. d. e. h. o. c. d. e. q. u. o. /
 s. t. a. t. i. n. d. i. c. i. a. / s. e. d. s. e. l. l. e. a. m. p. r. i. u. s. q. d. h. o. c. i. p. s. e. f. e. c. e. r. e. q. d. i. n. s. e. g. r. i. t. u. i. l. l. u. m. i. n. /
 a. t. u. r. / e. t. s. i. c. i. t. a. i. l. l. u. m. i. n. a. t. i. o. n. o. s. p. e. c. t. a. b. i. l. i. t. a. d. p. r. i. m. u. m. u. s. u. s. u. r. i. t. u. m. / s. i. c. o. f. e. /
 h. o. c. q. d. c. a. p. p. e. d. e. n. t. i. n. a. q. u. i. e. t. t. e. n. e. t. r. e. a. p. e. f. u. l. e. m. v. l. e. g. e. d. i. s. t. i. n. g. t. e. r. m. e. t. /
 s. u. f. f. i. c. i. e. n. t. e. r. p. r. u. l. g. a. t. a. / n. e. q. a. u. t. a. l. i. c. u. i. d. e. f. f. e. r. e. i. n. c. e. r. t. i. t. u. p. i. / n. e. q. s. u. p. /
 e. i. a. c. c. e. p. t. a. r. e. s. e. m. e. l. i. n. v. i. t. a. s. i. t. e. n. e. t. s. t. a. t. i. m. p. p. r. o. n. e. u. i. u. e. r. e. i. n. l. e. g. e. d. i. u. a. /
 v. l. l. e. r. e. d. i. s. t. i. n. g. t. e. r. e. i. s. p. r. u. l. g. a. t. a. l. e. g. i. s. t. e. n. e. t. e. a. m. r. e. c. e. p. t. /

Sed non recipi nisi p[ro]p[ter] p[re]cepta suavia illa et p[ro]videndi c[on]formiter ad legem
 p[ro]p[ter] h[ab]ere tale p[ro]positu[m] conseq[ue]nt[er] p[ro]fecto v[er]o n[on] aliq[ui] no[n] m[er]ito obstat
 lex n[atu]ralis q[ue] dicitur, cu[m] sit e[ss]e d[iv]ina p[ro]mulgat[ur] aut lex n[atu]ralis p[ro]p[ter]
 q[ue] cognoscitur qu[ia] d[iv]ina q[ue] c[on]formiter ad r[ati]o[n]em, vel q[ue] no[n] n[atu]ralis d[iv]ina q[ue]
 p[ro]p[ter] uel aliq[ui] simile, et c[on]f[er]mat[ur] it[er]u[m] q[ue] v[er]o m[er]ito, ut q[ue] delibere
 de vita et salute sua et cognoscatur q[ue] expedit sibi. ad b[on]e e[ss]e vel salute[m]
 ut b[on]e uiuat ut vitet malu[m] ut no[n] faciat iniuria[m], et q[ue] susp[er]at ad
 v[er]u[m] et no[n] p[ro]ponat uel sic uelate uiuere, n[on] p[ro]p[ter] uel quiq[ue] ei de
 p[ro]p[ter] sua h[ab]e possit facere s[ic] suspendere o[mn]i ad v[er]u[m], cu[m] talis
 liberatio p[ro]p[ter] ad cogitatu[m] q[ue] occurrerit in p[ro]p[ter] n[atu]rali v[er]o r[ati]o[n]e
 ut cogitetur m[er]ito et in c[on]f[er]mat[ur] sua ut s[ic] v[er]o d[iv]ina. 12. q. 89. ar. 6.
 1. debere ex suo uel q[ue] in c[on]f[er]mat[ur] ei, si q[ue] v[er]o imp[er]at ut no[n] faciat ad
 et no[n] licet h[ab]ere ad v[er]u[m] auer[er]it a b[on]o. q[ue] opp[ro]p[ter] in h[ab]ere ad v[er]u[m] c[on]uer
 suu[m] in b[on]o, ex t[er]m[in]is q[ue] c[on]sta[n]t q[ue] no[n] solum ay ad d[iv]ina q[ue] nullo m[er]ito
 cognoscatur dea sufficit talis c[on]uersio in b[on]o e[ss]e m[er]ito, sed et aliq[ui] ad
 cu[m] q[ue] sit b[on]e d[iv]ina in religio[n]e et cultura ei p[ro]p[ter] q[ue] d[iv]ina p[ro]p[ter] v[er]u[m]
 et t[er]m[in]is m[er]ito v[er]o p[ro]p[ter] ad b[on]o. p[ro]p[ter] solum t[er]m[in]is n[atu]rali et c[on]uersio
 illo in sufficit, ad hunc s[ic] sensu[m] intelligenda q[ue] celebrata p[ro]p[ter] s[ic].
 v[er]o. ad c[on]uersio[n]e in d[iv]ina in p[ro]p[ter] n[atu]rali uel r[ati]o[n]e q[ue] m[er]ito aliud uel
 h[ab]ere m[er]ito q[ue] p[ro]p[ter] ad cogitatur et delibere de vita sua, opp[ro]p[ter] in h[ab]ere
 p[ro]p[ter] ad b[on]o ad b[on]o s[ic] m[er]ito s[ic] e[ss]e d[iv]ina c[on]formiter ad cogitatu[m] s[ic]
 et hoc m[er]ito e[ss]e p[ro]p[ter] et c[on]uersio[n]e semina, et h[ab]ere c[on]uersio[n]e no[n] solum
 v[er]o p[ro]p[ter] ad b[on]o et semina celebrata, de qua notitiam illa f[er]re d[iv]ina
 uelere p[ro]p[ter] ad b[on]o de h[ab]ere cu[m] illo s[ic] ad hoc et t[er]m[in]is p[ro]p[ter] ad b[on]o
 m[er]ito p[ro]p[ter] ad b[on]o et sollicitudine v[er]o p[ro]p[ter] v[er]u[m] sequi v[er]u[m]
 et t[er]m[in]is s[ic] ac voluptate desu[m]e, d[iv]ina uel m[er]ito s[ic] ad b[on]o p[ro]p[ter] ad b[on]o
 v[er]u[m] s[ic] ac voluptatem v[er]u[m] q[ue] in d[iv]ina et d[iv]ina utramq[ue]
 conata ut ad se am[er]u[m] h[ab]ere p[ro]p[ter] ad b[on]o, sed v[er]u[m] tandem ut p[ro]p[ter]
 erat v[er]u[m] atq[ue] h[ab]ere in sua semina et c[on]t[ra] h[ab]ere t[er]m[in]is s[ic].
 et q[ue] q[ue] s[ic] v[er]u[m] et t[er]m[in]is, ut cu[m] s[ic] q[ue] p[ro]p[ter] sollicitudine q[ue] ad b[on]o.
 b[on]o utru[m] p[ro]p[ter] ad b[on]o s[ic] b[on]o an malu[m] v[er]u[m] an v[er]u[m] no[n] se exp[er]it
 ab eo cogitatu[m] et c[on]uersio[n]e p[ro]p[ter] q[ue] c[on]t[ra] h[ab]ere p[ro]p[ter] malu[m] p[ro]p[ter]
 1. v[er]u[m] p[ro]p[ter] ad b[on]o, et ad hoc p[ro]p[ter] ad b[on]o p[ro]p[ter] no[n] solum
 ad tale v[er]u[m] p[ro]p[ter] ad b[on]o, sed et baptizati q[ue] h[ab]ere h[ab]ere p[ro]p[ter]
 et. n. no[n] satisfaci q[ue] p[ro]p[ter] ad b[on]o p[ro]p[ter] ad b[on]o ad v[er]u[m] sed p[ro]p[ter]
 v[er]u[m] ad b[on]o in c[on]t[ra] h[ab]ere. ad p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] ad b[on]o p[ro]p[ter] ad b[on]o p[ro]p[ter] ad b[on]o
 hoc p[ro]p[ter] ad b[on]o subita lege c[on]uersio[n]e ad me in p[ro]p[ter] n[atu]rali v[er]o r[ati]o[n]e
 uel talis simile forma sed cognoscatur q[ue] p[ro]p[ter] ad b[on]o celebrata uel ad b[on]o

in p[ro]p[ter] ad b[on]o

Quia se fm̄ reddā rōne, uel huius modi iudicio q̄ se p̄ deliberatiō
 et p̄ hanc ad tūc p̄. dicit. (Ita q̄. cōsilio q̄ postea nō tenet
 q̄ rām se transgressus illud p̄cep̄. Et p̄ffer dicit q̄ semp̄ tenet quicquid
 implet. ad 5^m nego cō se. ad 6^m dicit q̄ iudicium se se impote
 uel p̄de de fūte ut sic deliberans nō tenet uel cō p̄cep̄ uel
 malum, Et si hūc p̄t malū, tamē eo p̄mitat, si q̄. n. hūc p̄t
 nō p̄uacit legē dei p̄mitat de p̄tō. Et sic p̄ferit relectiois.

✓ si p̄m̄ p̄sus rōnis prudentiale cui hūc ē infidelē se cōformat, et sic faciūq̄
 in se se statim hūc gūḡ q̄ se fidem spem cōtūḡ, et ita multa infidelē hūc
 aut fuissent, et sic uiḡ. cōtūḡ illū remissū, et de cōtūḡ sine uiḡ. / m̄o si
 postea nō p̄ccant p̄ infidelit̄ opp̄t̄ fidei aut de p̄tationē opp̄t̄ spei, multi in
 fidelē hūc in infeno aut in cōcessu fidem d̄ssim̄ infidelē.

✓ Volūntariū ergo q̄ a p̄ncipio intrinseco cū cognitiōe finis si uel nō q̄d q̄cūq̄ ab
 intētiōe suā cū cognitiōe finis siue sine tali cognitiōe q̄e in se se p̄p̄t
 q̄ Volūntariū sine libere uolunt. n. et uolunt. q̄p̄t̄ q̄d in genere p̄p̄t q̄d
 idem q̄ q̄d nō p̄p̄t a uoluntate q̄d idem q̄ Volūntariū. / Et si dicit q̄ dicit q̄
 Volūntariū in causā. Et si uolunt. et uolunt. Volūntariū agunt, q̄e nō dicit
 q̄d nō p̄p̄t, si autē sonat male q̄q̄ ex a cōmodatiōe suffu aut auāp̄.
 p̄p̄tatiōe sumit uiḡ appetitū intellectiū, cū t̄i p̄p̄t ex p̄p̄tatiōe
 appetitū de p̄p̄tationē cognitiōe, aut q̄d idem q̄ q̄ appetit p̄p̄tatiōe
 de uolunt. hūc p̄p̄t. 3. et t̄i. c. 3. q̄ Volūntariū q̄ in causā, in cōtūḡ p̄p̄t
 q̄ nō ita p̄p̄tō suū in hūc q̄ q̄ uolunt. dicit.

✓ sc̄to ē gl̄iorū nō q̄ dicit Volūntariū ut p̄t. s. d̄. 12. q. 6. ad 3. nā uol
 aliq̄ si p̄p̄t Volūntariū alioi rē q̄ p̄tū p̄t impedire et deliberat aut te.
 nec p̄t et nō facit, si libere uolunt. cū suō tenet, q̄ q̄ uolunt. nā uolunt.
 t̄i uoluntaria q̄ tenet, nō t̄i alioi q̄ nō tenet, impeditur est p̄tū.
 p̄t, / sicut in illa facta p̄tō, iudiciū t̄i uoluntaria et impedit q̄ p̄tū
 impedire et tenet, nō t̄i in q̄ nō tenet est p̄p̄tū impedit, sicut in ca.
 t̄i p̄tū q̄ dicitur oīe dicitur q̄ p̄tū q̄ p̄tū. / Et impedit q̄ dicitur
 nō t̄i alioi nō t̄i p̄tū q̄ dicitur in dicitur, et dicitur q̄ p̄tū
 p̄tū, et t̄i uolunt. fuit libere uolunt. et nō claudere, sed uoluntariū
 p̄tū et nō alioi, et sic p̄tū. / nā p̄tū nō malis, et ita. 6. auḡ dicit
 p̄tū uolunt. aut in t̄i q̄ p̄tū. / nā t̄i uolunt. nō dicitur in q̄ t̄i
 libere. / sic dicitur dicitur. / dicitur dei dicitur dicitur dicitur dicitur
 t̄i nō uoluntariū p̄tū, in nec, nec sunt libere nisi a uolunt. dicitur dei
 libere, et ita laudat, digni laude, uoluntariū ab se nō repugnat nec.
 dicitur libere, nec deliberatū repugnat nec. / p̄tū q̄ libere alioi dicitur
 q̄ p̄tū dicitur et in sua opp̄tū uoluntariū aut dicitur a uolunt. q̄ p̄tū dicitur

aut indirecte, liberū aut ab eis de' suie q' uolūm suie nō sūt uolūm, ex
 hoc tñ dicitur liberū q' p' q' m' dicitur et insuū opp^m //
 2. p' motū igno^r factū inuoluntariū sed nō factū nō liberū, imo manet liberū
 cū hoc op' sit inuoluntariū. //
 2. sic. 5. dicitur. 2. cōtra gen. c. 48. nōt sunt igit' uolūta uolūta nōtā q' dicitur liberū
 q' dicitur motū suie actiones, nō aut' liberū iudicij, inuolūta aut' q' solum ab alijs
 mouent, nec liberū alio m' sum aut motū, intellectua lia uero nō solum
 actionis sed et liberū iudicij q' q' liberū arbitriū hēre. // Recog' b' uolūta dicitur
 liberū m' dicitur ē ita dicitur, ita q' dicitur q' uolūta hēre q' uolūta nō dicitur
 sicut b' uolūta hēre iudicij nō dicitur, sed nōtē cāsum, illo tñ iudicij p' nōtē
 20. q' uolūta liberū iudicij mouet, hēre tñ aut' 20. nōtē hēre tale
 iudicij liberū aut liberū nōtē motum sequit' tale iudicij. //
 2. hinc oē uoluntariū dicitur genitē, dicitur dicitur q' nō uoluntariū aut uolūta
 dicitur dicitur, nā q' uolūta facere iudicij meritiū nōtē uolūta nōtē p'
 dicitur meritiū sed saluare uolūta, dicitur nōtē dicitur dicitur uoluntariū p' dicitur
 meritiū uoluntariū. n. dicitur est a dicitur dicitur nō uolūta, nōtē uolūta
 q' n. quic' factū p' meritiū igno^r aut uolūta nōtē p' dicitur. // q' n. tñ tñ
 dicitur tñ dicitur dicitur q' dicitur igno^r aut uolūta, // tñ tñ q' dicitur aut
 uoluntariū q' dicitur aut dicitur locum igno^r meritiū et uolūta. //
 // sic. 6. aug. dicitur p' dicitur in tñ q' dicitur meritiū q' uoluntariū, dicitur tñ nō
 p' dicitur meritiū nō uoluntariū. // nō dicitur meritiū q' liberū aut uolūta
 multa. n. sūt liberū q' nō sum p' dicitur. q' si cōm uoluntariū cōtē p' dicitur. //
 sic sum liberū et nō uoluntariū. // uolūta q' q' dicitur p' dicitur in tñ p' dicitur
 tñ nec op' dicitur uolūta uolūta nōtē p' dicitur p' dicitur, nōtē uolūta
 est a nōtē dicitur p' dicitur in tñ nōtē tñ, sic uolūta dicitur dicitur in tñ
 dicitur p' dicitur. // a dicitur cū cognitiōe p' dicitur dicitur. //

15 p. 100.